

SLOVENSKI NAROD.

lahaja vsak dan zvečer izvemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od peterostopne peti vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafljovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari. — Uredništva telefon št. 34.

Pesamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

1848—1908.

Njega veličanstvo avstrijski cesar Franc Jožef I. praznuje danes šestdesetletnico svojega vladanja.

Avstrijski narodi in med njimi tudi slovenski narod vidijo v svojem cesarju vladarja, ki se je vse svoje življenje s čudovito vestnim in požrtvovalnim izpolnjevanjem svojih vladarskih dolžnosti z vno trudil pospeševati blagor države in njene prebivalstva.

Tudi človeško nam stoji cesar blizu, zaradi velikih nesreč, ki so ga zadele z izgubo cesarice in prestolonaslednika in neizbrisljivo je v vsakem srečju v Ljubljani zapisano, da je cesar po potresni katastrofi prihitel osebno v porušeno mesto deliti pomoč in da se ima Ljubljana pred vsemi cesarji zahvaliti za vse podpore, ki so ji omogočile, da je pomlajena ostala izpod razvalin.

Če pa letos praznujemo cesarjeve vladarske šestdesetletnice med Slovenci ne bo tako živahno in veselo, kakor leta 1888. in 1898., so tega krive politične okoliščine, je tega kriv politični sistem, po katerem se ravna s slovenskim narodom in ki ga v vsi svoji krutosti občutimo zlasti od 20. septembra.

Kakor drugi narodi, tako je bil tudi slovenski narod politično in narodno brezpraven, ko je cesar Franc Jožef I. zasedel prestol svojih dedov. V dolgi dobi cesarjevega vladanja smo Slovenci pač v mnogih ozirih napredovali in to in ono dosegli, toda zavedamo se dobro, da za vse, kar smo dosegli, se imamo zahvaliti le sami sebi. Kar imamo, to smo dosegli potom boja, to smo izvojevali od države v trenutkih, ko je bila prisiljena, se ozirati na naše želje in potrebe. Iz lastne volje, iz spoznanja, da ima slovenski narod iste pravice kakor vsak drugi narod, iz uvidenosti, da se morajo tudi slovenskemu narodu dati pogoji obstanka in napredka, nismo od države dobili ničesar. Politični sistemi so se od leta 1848. mnogokrat menjali, a nam ni bil nobeden pravičen in naklonjen, Slovenci smo bili vedno v državi le pastorka. In danes je v mnogih ozirih še slabše kakor kdaj poprej.

Cesarja ne zadeva pri tem nobena krivda, vse samo njegove svetovalec, ali čuditi se ni, da spričo takih bolečnih spominov na minolih šestdeset let in spričo 20. septembra v slovenskih srcih ni razpoloženja za

šumno obhajanje vladarjevega jubileja in da bodo vsled tega prirejene slavnosti imele več ali manj samo oficialen značaj.

Slovenski narod je svojo zvestobo tolikrat in tako sijajno posvedočil, da je vzvišena nad vsak dvom in da je niti doseči ne morejo klevete nizkotnih sovražnikov. Cesarju želimo, da bi mu mila usoda raztegnila dobo pozemskega bivanja do skrajne meje in mu vsaj na starost naklonila jasne in mirne dni, pomanjkanje razpoloženja za šumno obhajanje jubilejskih slavnosti pa naj smatrajo odločilni krogi kot protest zoper kruti in krivični politični sistem, ki nas tlačijo.

Srbija in aneksija Bosne in Hercegovine.

(Razgovor našega beograjskega dopisnika z gospodom Pavlom Marinkovićem, nar. poslancom, bivšim naučnim ministrom in diplomatskim zastopnikom Srbije v Sofiji).

—ut. Belgrad, 30. nov.

Gospod Pavel Marinković je eden voditeljev srbske napredne stranke, ki sicer številno ni posebno močno zastopana v narodni skupščini, ali se lahko ponaša s tem, da so njeni zastopniki po večini ljudje, ki bi v istini delali čast tudi vsakemu zapadno-evropskemu parlamentu. Tak poslanec je posebno gosp. Pavel Marinković, mož velike inteligencije in v posebno dober poznavalec balkanskih vprašanj, v katere se je poglobil kot malokateri srbski politik.

Gospod Pavel Marinković je bil svoječasnou naučni minister in diplomatični zastopnik Srbije v Sofiji, a danes je ugleden beograjski odvetnik in politik, ki živi tudi v stalni dotiki s tujimi diplomatičnimi krogi v Belgradu in je izbornou verziran v splošni evropski politiki. Moderni konservativci je to, ali svoje nazore brani s tako močnimi argumenti in tako duhovito, da mora pred njim večkrat umolkneti najnavdušenjši ekstremni demokrat. Je po v tem modernem konservativnem naziranju gospoda Pavla Marinkovića marsikaj takega, ki daje tudi ekstremnemu demokratu — misliti.

Sestal sem se teh dni z gosp. P. Marinkovićem pred narodno skupščino, kamor oh zelo pogostoma zahaja tudi sedaj ko ni skupščinskih

sej — jasen dokaz, da to ni poslanec samo radi dijet, nego da vestno izpolnjuje svoje dolžnosti. To priliko sem porabil v to, da slišim mišljenje tega izbornega poznavatelja balkanskih vprašanj o položaju, ki je v Srbiji nastal vsled proglašanja aneksije Bosne in Hercegovine. To mi je bilo tem lažje, ker sem z gosp. P. Marinkovićem že dolgo osebno znan in ker je on sploh zelo dostopen človek.

Gospod Pavel Marinković je odločen pristaš vojne in mi je celo pot od narodne skupščine do hotela »Moskve« dokazoval — da do vojne na vsak način pride.

»Mi moramo vojevati,« je rekel gospod Marinković, »ker hočemo biti v istini samostalna država. Srbija sedaj sploh ni država, ker se nahaja v takem položaju, da se njena samostalnost sestoji samo v tem, da ima svoje določene meje, svojega kralja, ministre itd., ali faktičen njen položaj je tak, da ji vsakdo more zapovedovati. Mi nismo nič drugega kot straža velikih sil — in notabene brezplačna straža — ki ima to zadajo, da na Balkanu in potemtakem tudi v Evropi služi za ravnotežje med drugimi državami. Mi smo to službo dosti dolgo izvrševali brez plačila, ker smo si domišljali, da smo nekaka država, ali sedaj, ko je Avstro-Ogrska anektirala Bosno in Hercegovino, smo se začeli zavedati svojega pravega položaja in smo prišli do zaključka, da to ne gre več tako naprej, nego hočemo plačilo za naše straženje ravnovesja na Balkanu in med velikimi vesilami, ki so na Balkanu zainteresirane.

Mi se bomo bojevali, to je gotovo. V vojni nimamo kaj izgubiti. Ali izgubimo državo, samostalnost? Saj tega nikdar imeli nismo, to je bila navidezna država, navidezna samostalnost. Mi v vojni moremo samo dobiti, samo iz krvave, obupne vojne, iz take vojne, kot jih srbski narod zna voditi, moremo mi iziti kot — samostalna država!

In Avstro-Ogrska? Kaj nam ona more? Ako nas premaga in podvrže sebi, požre bombo, ki v najkrajšem času eksplodira v njenem žleodu. Mi, Srbi iz kraljevine, nismo taki kot so Čehi, Poljaki, Madžari, Slovenci itd. Mi ne bi dolgo trpeli, da bi tuje zapovedoval v naši zemlji, ker preveč ljubimo svobodo! Verujte mi, Avstro-Ogrska bi požrla bombo, ako bi nas v vojni premagala in podvrgla sebi! In kadar bi ta bomba eksplodirala, slišalo bi se zelo daleč!

Ako nam Evropa ne da onega kar mi zahtevamo, zažemo Balkan in potem nam bo morala dati več kakor sedaj zahtevamo, ker to ni nikjer napisano, da Avstro-Ogrska mora nas premagati, ker je močnejša od nas! V čem pa se sestoji pravzaprav moč v vojni? V številu? Potem bi vendar morali Angleži premagati Bure v par dneh! In v naših vojnih vrstah ne bo manje navdušenja kot ga je bilo v vrstah burskih — posebno v borbi proti Avstro-Ogrski, v borbi za obstanek, za biti in ne biti! V vrstah avstro-ogrskih vojske tega navdušenja gotovo ne bo.

Vojna je neizogibna, ali mi se je ne bojimo, ker vemo, zakaj se bomo bojevali...

Gosp. Pavel Marinković je vse to govoril čisto mirno in samo nekatere stavke je izrekel s povzdignjenim glasom. Pri njem je vse to tako naravno, da bolj naravno že biti ne more.

Morebiti kdo pomisli, da je to samo njegovo osebno mnenje ali kvečjemu mnenje njegove stranke, a drugi poslanci so miroljubni. Vsi narodni poslanci tako mislijo, tako mi je zatrdil gospod Pavel Marinković, pa tudi sam sem imel dosti prilike, osvedočiti se o tem. Tako je razpoloženje v celi Srbiji!

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 1. decembra. Položaj se je za novo parlamentarno ministvo v toliko izboljšal, ker so vse velike stranke privolile, naj se o proračunskem provizoriju razpravlja najmanj pet dni, a tudi za aneksijsko predlogo najbrže ne bo resnih zaprek. Iz vsega tega pa se ne da že sklepati, da bo parlament gladko deloval. Stranke zaupajo novemu ministrskemu predsedniku baronu Bienertu, da bo v vojni moremo samo dobiti, samo iz krvave, obupne vojne, iz take vojne, kot jih srbski narod zna voditi, moremo mi iziti kot — samostalna država!

Praga, 1. decembra. Položaj v parlamentu se smatra splošno za zelo resnega. Vse kaže na to, da niti s proračunskim provizorijem ne bo mogoče prodrati v vseh treh branjih najmanj pet dni. Ako bo vlada primo-

rana (?) proglasiti nad Prago izjemno stanje ali naglo sodbo, moral se bo takoj parlament odgoditi.

Izgredi v Pragi.

Praga, 1. decembra. Vkljub večeršnjim krvavim dogodkom so danes popoldne nemški burši zopet izzivali na Přikopih v pruskih barvah. Umevno je, da se je vsled zbrale kmalu velika množica, ki je protestirala proti izzivanju ter pela češke narodne pesmi. Nastopili so orožniki, ki so Přikope in Vavclavski trg izpraznili in zaprli. Najbolj je razkačilo množico izzivajoče sprehajanje nemškega poslanca dr. Malýja, ki je prejšnji dan sirovo nahrulil praškega župana dr. Groša, češ, da nima pravice stati pred kazino. Ko je množica danes zagledala izzivaca v spremstvu z nemškim vseučiliščnim docentom Kafko, je oba oklofotala. — Zvečer so se izgredi na Přikopih ponovili. Povod je bil tudi ta, da je policija zasedla prostor, kjer bi se naj slovesno polagal temeljni kamen za češko vseučilišče. Ko se je na odločno zahtevo slovenskih akademikov odstranila policija, nastal je mir.

Jutri se je bati še hušjih nemirov, ker pride nebroj najbolj prononsiranih politikov in učenjakov iz Prusije k polaganju temeljnega kamna za nemško vseučilišče.

Nemški minister Schreiner deluje z vsemi močmi na to, da se do četrtega proglasi nad Prago izjemno stanje.

Polijsko ravnanje je izdalo ukaz, s katerim se vsako zbiranje na ulicah najstrožje prepoveduje.

Pri sprejemu poklonstvene deputacije gosposke zbornice je cesar napram grofu Thunu odločno obsojil dogodka v Pragi ter pristavil, da se mora pod takimi razmerami še enkrat pošteno vmes udariti.

Dogodki na Balkanu.

Oboževanje Turčije.

Sofija, 1. decembra. Na Bolgarskem zasledujejo z veliko pozornostjo turško oboževanje. Znano je, da ima Turčija v Drinopolju približno 60.000 vojakov, ki so prispeli šele nedavno iz Azije bosi in napol nagi. To vojaštvo je za odnotno prebivalstvo prava pokora. Že na potu v Lozengrad so napadli vas Kavakli, da jo izropajo ter posilijo žene. Kmetje so se jim postavili v bran, pri čemer je bilo nekaj vojakov ubitih in ranjenih. Odnotno bolgarsko prebi-

LISTEK.

Na rodnih tleh.

Povest; spisal Fr. Rant.
(Dalje.)

Končno se je vrh hriba, kako uro hoda od mesta, pojavila premikajoča se črna pika. Brnot jo je prvi zapazil in vztrepetal je po vsem životu. Kmalu nato se je pojavila druga pika.

»Kolesarji gredo,« se zašumelo po vsem trgu in ljudstva se je polastila taka vznemirjenost, da je komaj vztrpelo na mestu. Nekateri mlajši ljudje niso mogli krotiti svoje radovednosti, zasedli so svoja kolesa in dirjali nositeljema odločilne vesti nasproti. Zdaj se je že razločevalo kolesarja prav natančno. Dr. Brnot se je razkril in si otrl pot s čela. Vsaka minuta se mu je zdela cela večnost. Končno sta mu izginila kolesarja izpred oči — dospela sta bla do mestnih hiš.

Čez trenotek se je začelo kričanje iz daljave in naenkrat je zagrmelo po celotnem trgu »Zmaga« — »Zmaga je naša« — »Živio dr. Brnot«. V naslednjem trenutku sta dospela kolesarja na trg pred pošto.

»V obeh občinah soglasno izvoljen dr. Brnot.«

Nastalo je urnebesno kričanje. Po dolgi vznemirjenosti in pekoči

negotovitosti je ta popolnoma nepričakovani izid volitve v hribovskih občinah moral vplivati z največjo silo. Brnotovi pristaši so bili radosti iz sebe. Kričali so na ves glas, z vsem naporom svojih pljuč, v skoro blazne navdušenju vihteli klobuke in zasmehevali poražene nasprotnike. Teh ljudi se je polastil neki dilirij, ki se je polegel šele tedaj, ko so bili klicani v gostilno na pijačo.

Brnotovi nasprotniki so se tiho porazgubili. Upali so do zadnjega, sicer ne na takojšnjo zmago, pač pa na ožjo volitev. V tisti poldrugi uri negotovitosti, ko se je celo dr. Brnot sam bal ožje volitve, so kazali zmagozvestne obraze in dražili Brnotove prijatelje, češ, da je njihovemu kandidatu v slučaju ožje volitve zagotovljena pomoč socialnih demokratov. Zdaj so hoteli, da so odnesli pete, noseč jezo v srcih in tolažeč se, kakor vsaka poražena stranka, da se je pri volitvi goljufalo, da je Brnotova stranka zmagala s prevaro in s terorizmom in kar je že takih tolažb.

Za Brnota samega je bila zmaga velikansko zadoščenje. Prešinilo ga je ponosno čuvstvo, da je v tem trenutku položilo ljudstvo vso svojo moč in vso svojo javno veljavo v njegove roke in da je nanj prešel tisti del suverenitete, ki ga ima ljudstvo v oblasti. To je po njegovem obrazu razlilo poseben sijaj. Bil je vobče lep mož, v tem trenutku je bil naravnost krasen, in gospa pl. Pet-

teg, ki je slonela na svojem oknu in opazovala prizore na trgu pred glavarstvom, je v tem hipu bridkeje kakor kdaj poprej čutila, kaka izguba jo je zadela s tem, da jo je ta mož zapustil.

Brnot je bil stopil na vodnjak, ki je stal sredi trga in se je s kratkimi, a jednatimi besedami zahvalil volilecem za izkazano mu zaupanje. Patos, s katerim je govoril, polet, s katerim je ponavljal svoje objube in prisegal volilecem zvestobo, to je več zaleglo, kakor vsebina njegovega govora. Ko je končal, so ga volilci kričaje dvignili na ramena in ga nesli v gostilno.

Gneča v gostilni je bila tako velika, da ni mogel nihče sedeti, vsi so stali, vpili in popivali. Zdaj in zdaj se je kdo oglasil s kakim govorom, tisti politiki zadnje vrste, ki se pri različnih prilikah oglašajo kot zadnji. Slavili so Brnota in volilce, domovino in same sebe. Ljudje so jih komaj poslušali. Včasih so kar sredi govora začeli peti ali vpiti. Samo pili so vztrajno in nepretrgoma in vili vase neverjetne množine vina.

S čašo v roki je sicer dr. Brnot zvesto vztrajal med svojimi volilci, trkal tod in tam in navidezno poslušal, a duh njegov ni bil več pri teh ljudeh. Dr. Brnot je sedaj samo še mislil na svojo srečo, to izredno, čudovito srečo, ki mu je ostala zvesta ta dan in naj mu omogoči ustvariti si veliko prihodnost.

Proti večeru so se pripeljali iz bližnjih krajev različni Brnotovi somišljeniki, volilci in agitatorji. Ker ni bilo v krčmi prostora in so bile sploh vse krčme zasedene, so kar na trg nanesli mize in začeli pri slabem svitu petrolejskih javnih svetilk in gostilniških lojevih sveč pravi baka-nal. Dr. Brnot je bil prisiljen priti iz krčme in napiti tudi tem volilecem, a dasi je bil že do smrti utrujen in izmučen, se je vendar znal premagati toliko, da je tudi te volilce spravil v ogenj.

Marko je bil ostal pri okrajnem komisariju Pettegu na večerji, ki je bila vsled molččnosti in potrtosti domače gospe prav malo prijetna. Koj po večerji sta Marko in Petteg odšla, hotoč poiskati Brnota, da mu čestitata kot poslanec. Ker nista mogla do njega, sta si dobila stolce in prisledla k mizi nekih znancev, od koder sta opazovala pijano divjanje Brnotovih volilcev in njih prijateljev.

Šele pozno ponoči se je Marku posrečilo, da je prišel v bližino dr. Brnota. Segel mu je v roko in mu čestital. Pri svitu luči je pogledal Brnotu v obraz in je videl, da je ves upadel in bled.

»Kaj ti je?«

»Izmučen sem in kar čudim se, da sem sploh še živ,« je odgovoril dr. Brnot. »Danes vem, kaj so živci. Ves dan biti na nogah, mnogo ur v največjem razburjenju, vmes agitirati,

govoriti, piti, napivati, se zahvaljati, poslušati bedake in sleparje, dolgočasne dobrovoljčke in prekanjene hinavce — ah, Marko, to ni lahka stvar.«

»Verujem ti,« je odgovoril Marko, »a kdor ima velike cilje, mora pač tudi včasih kaj prenesti. Zato pa pogledaj po svojih somišljenikih. Koliko jih je in kako so navdušeni.«

»Kaj navdušeni — pijani so,« je zašepetal Brnot prijatelju na uho. »Več kot osem tisoč kronic me velja ta volitev. Več kot osem tisoč kronic so mi vzele iz žepa in večinoma so ta denar pogнали po grlih. No, zdaj sem dosegel, kar sem hotel, zdaj me čestiti volilci lahko v uho pišejo.«

Brnot je govoril z vso oostrostjo, ki mu je bila lastna in je s cinično odkritosrčnostjo razodel svoje pravo mnenje. V njem je od razburjenja in od naporov tega dneva vse tako vrelo, da si je moral dati duška. V tem trenutku je bil v stanu, da bi bil to tudi na ves glas povedal, ko bi ga bil kdo izzval, ker že samega sebe ni imel več v oblasti.

Zapustil je Marka s kratkim pozdravom in izginil za množico. Čez trenotek ga je zagledal Marko na drugi strani trga, ko je negotovih korakov šel proti svojemu domu. Utrujenost ga je bila končno vendar premagala.

(Dalje prihodnjič.)

valstvo je v obupnem položaju ter se je bati novih spopadov. V vilajet Skoplje neprestano prihaja novo turko vojaštvo. Nameni Turčije so prozorni. Zato je na Bolgarskem treba protidredb. Pri takih razmerah nihče ne misli na stalni mir. Vrh tega so se pogajanja v Carigradu prekinila. Vse bolgarsko časopisje vsled tega svari bolgarsko vladno, naj ukrene vse potrebno v obrambo Bolgarije.

Italijansko posredovanje.

Dunaj, 1. decembra. Italijanski minister zunanjih del je zaupno sporočil na Dunaj in v Petrograd, da je italijanska vlada z veseljem pripravljena, na prijazni način posredovati med Avstrijo in Rusijo, da pride čimprej do konference med velesilami.

Rusija o aneksiji Bosne.

Petrograd, 1. decembra. Oficijska »Rossija« piše v daljšem članku o poročilih inozemskih časopisov glede tajnega dogovora med Avstro-Ogrsko in Rusijo. »Rossija« podrobno razlaga berlinsko pogodbo in vse posebne dogovore, ki so se sklenili glede Bosne in Hercegovine, a končno prihaja do sklepa, da se nobena velesila ne sme otrestiti v omejenih pogodbah naloženih ji dolžnosti, a tudi ničesar ne sme spremeniti brez privoljenja vseh podpisanih velesil. Potemtakem se sme tudi pravni položaj Bosne in Hercegovine spremeniti le s splošnim dogovorom evropskih velesil.

Boj z albansko četo.

Solun, 1. decembra. Blizu Mitrovice je bil hud spopad med turškimi vojaki in četo Albanca Boljesane. V boju sta padla dva njegova sinova, razen 20 drugih vstavev. Vojaki so izgubili 7 mrtvih in 12 ranjenih.

Izjava srbskega kralja in prestolonaslednika.

Petrograd, 1. decembra. Belgrajski dopisnik »Novega Vremena« je imel razgovor s srbskim kraljem Petrom, ki je izrekel zahvalo ruskemu časopisju ter izrazil željo, naj bi bratski ruski narod Srbijo še natančneje spoznaval. Končno je izjavil kralj: »Srbija išče le svoje pravo.«

London, 1. decembra. Srbski prestolonaslednik je rekel dopisniku »Observerja«: »Bosna in Hercegovina sta za Srbijo isto, kar je Moskva za Rusijo. Pod Srbijo razumem tistih 10 milijonov patrijotov, ki žive od Trsta do sredine Macedonije. Naši ideali se morda ne morejo vsi enkrat obistiniti, toda najmanj, kar zahtevamo, je to, da postanete Bosna in Hercegovina popolnoma avtonomni in pod turško vrhovno oblastjo. Med Srbijo in Avstrijo je oster antagonizem. Srbi smo demokratje z ureditvami po angleškem vzoru. Avstrija je klerikalna in protiliberalna. Postopanje s Hrvati in Srbi dokazuje, česa imajo pričakovati Srbi v Bosni.«

Naša bodočnost.

VIII.

V nas mislijo ljudje, da je skrb za dušo glavna stvar. Kdor je takega mišljenja, temu nečemo ugovarjati, ker tu ni mesta za razpravljanje o svetovnih naziranjih, drugi zopet mislijo, da je skrb za duha, skrb za razvoj inteligence najvažnejša zadeva. S temi se strinjamo tudi mi, toda le s pogojem, da priznavajo v polnem obsegu važnost telesne vzgoje. Lep, harmoničen razvoj telesa je velikanskega pomena za fizično in duševno blagostanje vsakega posameznika in s tem celega naroda.

Ko bi ne bile pri nas splošne dolžnosti službovati pri vojaštvu, bi bila telesna naša vzgoja še veliko slabša.

»Durch Volkstüchtigkeit zur Volksgesundung.« S temi besedami je znameniti nemški mož povedal vse, kar je povedati hotel o namenu telesne vzgoje.

Prvi so pri nas v tem smislu začeli delati Sokoli. Razvoj sokolstva je prav zaradi telesne vzgoje naroda največje važnosti. Veselo znamenje je, da se je ravno v zadnjih letih sokolstvo začelo v večji meri razvijati in da so se začeli snovati tudi ženski telovadni odseki.

Tudi v šolah se je v zadnjih letih začelo posvečevati telesni vzgoji večjo pozornost, in sicer z negovanjem iger.

Sport, ki je Angleže tako krepke napravil, je pri nas še v povojih, a upati je, da se kmalu udomači in razvije. Sport mika ljudi bolj, kakor navadna telovadba, ker je zabavnejši. Priznati pa je treba, da je sokolska telesna vzgoja koristnejša od športa.

Veliko pozornost zasluži hrana šolo obiskujočih otrok. Otroci morajo hoditi v šolo, a nihče ne vpraša, če niso lačni. Dosti je otrok, ki strada zaradi šolskega obiska. To je ne samo s stališča navadnega človeškega

usmiljenja obsodbe vredno, to je še večje obsodbe vredno z občega narodnega stališča. Narod potrebuje zdravih, trdnih mož in žena in zato je treba poskrbeti, da šolo obiskujoči otroci ne bodo stradali, ker jim to telesno škoduje in zadržuje njih umstveni razvoj. Stradajo navadno otroci, ki morajo daleč v šolo hoditi in otroci, za katere se starši ali ne morejo brigati ali se iz lahkomišelnosti dosti ne brigajo. Javnost sili otroke obiskovati šole, naj jim tudi ona omogoči, da bodo v šoli telesno v stanju se učiti. Lačen otrok se ne more učiti. Šole so dandane lepe; otrok ima tam več zraka in svetlobe kakor doma, a to ni dovolj; treba mu je hrane. V tem oziru se da brez prevelikih stroškov dosti dobrega storiti in treba bo, da vzamejo to v roko naši za šolstvo tako vneti učitelji, ki poznajo najboljše slabe posledice stradanja otrok.

Zelo važna stvar je varstvo mater. Če hočemo imeti zdrav in jedrnat rod, mu moramo dati zdravih in jedrnatih mater. V varstvo mater mora skrbeti država potom izdatnih socialnih reform, morajo skrbeti v svojem delokrogu občine in mora skrbeti ženstvo potom energičnega zastopanja ženskih interesov. Naj se človek tudi smeje rogoviljenju suffraget v Londonu — nekaj dobrega ima žensko gibanje le v sebi: z njim se mnogo stori, da dobi narod zdravih mater.

Občni zbor dijaškega podpornega društva „Radogoj“.

Ob skrajno pičli udeležbi se je vršil v soboto, dne 28. listopada 1908 ob 6. popoldne občni zbor tega društva v mestni posvetovalnici na magistratu. Vkljub veliki važnosti društva, se je komaj in komaj dosegla sklepčnost. Slovenski inteligentniki se zanimajo za društvo samo tako dolgo, dokler kot visokošolci prosijo podpor. Ko pa so s pomočjo društva »Radogoj« dovršili študije in dosegli razne službe, se komaj s težavo, s ponovnim terjanjem in z raznimi sitnostmi dobi vračilo podpore. Nekateri še sploh niti vinarja niso vrnili, dasiravno so že samostojni odvetniki in zdravniki, ali celo v 8. razredu državne službe. Le zelo malo je takih, ki so vrnili podpore in se tudi sami trudijo za procvit in napredek »Radogoj«.

Ker je predsednik, g. župan Ivan Hribar, bil v državnem zboru, podpredsednik g. dr. Fran Novak pa se zdravi na jugu, je vodil občni zbor najstarejši odbornik, g. vladni svetnik ravnatelj Andrej Senekovič.

Iz tajnikovega poročila posnemamo iskreno zahvalo vsem gospodom, ki so uspešno delovali za povzdigo društva. Zlasti so se imenovali g. župan Hribar, g. deželni poslanec in odvetnik dr. Fran Novak, ki je z veliko marljivostjo izterjal posojila, dokler je bil zdrav, g. odvetniški kandidat dr. Gregor Žerjav, ki je do 2. snčca t. l. bil tajnik in še pozneje večkrat pomagal, zlasti v početnicah, ko je sedanjí tajnik bil na orožnih vajah. Ta dva agilna odbornika sta tudi društvo spravila na nova pota, uspeh njunega dela se kaže v blagajnikovem poročilu. Posebno pohvalno se omenja poštreno delo novomeških rodoljubov, ki so pridobili društvu 6 novih ustanovnikov in zbrali članarino od 14 rednih članov ter sami zdrževali enega visokošolca. Veliko truda so imeli poverjeniki »Radogoj« gg.: prof. češke tehnike J. Vl. Hráský v Pragi, dr. Benjamin Ipavc v Graecu in dr. Fran Vidic na Dunaju, ki so posredovali med odborom in podpiranci, razdeljevali podpore ter tvorili obenem zvezo »Radogoj« s tamošnjimi slovenskimi podpornimi društvi.

Za šolsko l. 1908./9. je odbor dobil 59 prošenj, in sicer od 15 abiturientov, 32 pravnikov, 2 medicincev, 3 filozofov, 4 tehnikov in 3 agr. Vsled pomanjkanja sredstev je moral odbor odkloniti več ko polovico prošenj in le 28 prošenj se je rešilo ugodno, v 16 letih društvenega obstoja najvišje število podpirancev!

Blagajnikovo poročilo izkazuje dohodkov a) na ustanovnini 580 K, b) na pristopnini 48 kron, c) na članarini 175 K, d) na obrestih glavnice 1647 K 56 vin., e) na vrnjenih posojilih 1191 K, f) na darovih 2734 K 26 vin., skupaj 6375 kron 82 vin. (za 1387 K 87 vin. več nego v poslovnem letu 1906./7.). Izdatkov je bilo a) za podpore 5369 kron, b) upravnih stroškov 277 K 20 vin., skupaj 5646 K 20 vin. (za 986 K 12 vin. več nego v prejšnjem letu). Novih ustanovnikov je pristopilo 8; članarino je plačalo 35 članov (prejšnje leto 6); podpore je vračalo 11 bivših podpirancev, od katerih je 5 svoj dolg popolnoma poplačalo, vrnili so ga 674 K manj ne-

go 1906./7., vzrok temu je pač slabo zdravje izterjevalca g. dr. Novaka, terjatev, ki ne pride od odvetnika, pa malo izda!

Darovalci z večjimi vsotami so: mesto Ljubljana 700 K, g. župan Hribar 600 K, g. Robert Kollmann 500 K, ljubljanski abiturienti leta 1907. 200 K, »Kmetška posojilnica ljubljanske okolice« 100 K, Logaška posojilnica 100 K, Glavna posojilnica v Ljubljani 50 K, graščak Mauser 50 K, mesto Idrija 40 K, »Splošno kreditno društvo« v Ljubljani 30 K, posojilnica na Vrhniki 20 K, posojilnica v Žužemberku 20 K, g. Ivan Bonač 20 K. Vsota darov se je zvišala za 1477 K 26 vin. v primeri s prejšnjim letom. Želeti je ne le, da ostanejo društvu dosedanja podporniki, nego da se število njih še pomnoži. Zlasti denarni zavodi lahko veliko storijo.

V šolskem letu 1907./8. je društvo podpiralo 24 dijakov, in sicer 16 pravnikov, 4 filozofov, 3 tehnike in 1 medicince. Od teh je študiralo na Dunaju 13, v Pragi 8, v Graecu 3. Po rojstvu je bilo 18 iz Kranjske, 5 s Štajerskega in 1 iz Primorskega.

Društvena glavnica je narasla na 42.642 K 7 vin.

V novi odbor so bili izvoljeni za predsednika g. župana Iv. Hribar, za podpredsednika g. odvetnik dr. Fran Novak, ljubljanski odborniki: g. dr. Oton Papež, c. kr. sodni tajnik, g. Ivan Plantan, ces. kr. notar, g. Andrej Senekovič, c. kr. vladni svetnik in ravnatelj, g. dr. Ivan Tavčar, odvetnik, g. dr. Karel Triller, odvetnik, g. Fran Vajda, c. kr. profesor in gosp. dr. Gregor Žerjav, odvetniški kandidat. Za Kranjsko izven Ljubljane g. dr. Jakob Schegula, odvetnik v Novem mestu, za Štajersko g. dr. Vekoslav Kukovec, odvetniški kandidat v Celju, za Koroško g. Vekoslav Legat, poslovođa tiskarne v Celovecu, za Gorico gosp. dr. Fran Kos, c. kr. učit. profesor v Gorici, za Trst g. dr. Ernest Rekar, c. kr. avskultant v Trstu in za Istro gosp. Slavoj Jenko v Podgradu. — Za preglednike računov so izvoljeni g. Vekoslav Ciuha, upravitelj elektrarne, gosp. Ivan Hiter, oficijal »Mestne hranilnice« in g. Vatroslav Holz, zavarovalni potnik v pokoju v Ljubljani.

Pravila so se izpremenila v toliko, da se je nekoliko razširil delokrog društva in se v posebnih slučajih smejo podpore deliti tudi absolutom visokih šol. Nadalje so se odpravile nekatere določbe, ki so ovirale poslovanje in razvoj društva. Vzprejminna 2 K je dozdaj otežkočala dobivanje novih članov, zato odpade v bodoče. Končno so se morale znižati zahteve glede sklepčnosti občnih zborov in odborovih sej, ker žalibog ni mogoče dobiti niti članov, ki bi enkrat na leto prišli k občenemu zboru, še manj pa odbornikov, ki bi eventualno vsak drugi mesec enkrat prihajali k odborovim sejam. Če bodo te izpremembe potrjene, potem vsaj oni odborniki, ki hočejo kaj delati, ne bodo več ovirani po brezbriznosti ostalih odbornikov, društvenikov in nedruštvenikov.

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 1. dec.

Predsedoval je župan Iv. Hribar.

Dva odlična nova častna meščana.

Takoj po otvoritvi se je vstal župan ter izpregovoril v naslednjem smislu: Letošnje leto smo stali v Avstriji nekako v znamenju slovenskega vprašanja. Iz pogajanj, ki so se bila pričela med slovanskimi poslanci na Dunaju, se je razvila velepomembna akcija, vseslovensko pobratimstvo. Iz posvetovanj med delegati slovanskih poslancev se je rodila vseslovenska konferenca v Pragi. Novo gibanje je našlo vesele odzive širom slovanske domovine. Novo vseslovensko gibanje pa je zadobilo posebno idealno in praktično vrednost, ker so ga po vseh močeh podpirali in širili vplivni politiki. Kot taka sta se posebno izkazala bivša češka ministra dr. Fiedler in Prašek. (Živalno pritrjevanje). Ta dva moža, ki sta kot vedno verna sinova svojega naroda posvečala pozornost in sree vsem slovanskim vprašanjem, zaslužita našo posebno hvaležnost in ljubezen. Za takoko hvaležnost napram imenovanima državnikom imamo pa posebno povod zato, ker nas nista pozabila v onih žalostnih časih, ko so nas zapuščali vsi, ki nimajo odkritega bratskega srca; ko so ostali proti nam vsi neprijatelji, ki bi nam mogli kolikorkoli škodovati na časti in dobrem imenu. Celo vladna poročila so bila takšna, da jih nismo mogli sprejemati brez ugovorov. Vsa ta združena obrekovanja so prodirla celo do tja, kjer se odločuje o usodi slovanskih narodov. In takrat sta ministra dr. Fiedler in Prašek ne-

ustrašeno stopila na našo stran ter nas vedela obvarovati pred krivimi sumničenji in zlohotnimi obrekovanji. Zato pa ta dva odlična politika tudi zaslužita najvišje odlikovanje, ki ga more dati v avtonomnem zastopstvu odločujoči narod. Tako odlikovanje jima damo s tem, da ju imenujemo za častna meščana. (Živalno vseslovensko odobravanje). Predlog je bil navdušeno sprejet.

Samoslovenski ulični napisi v Ljubljani.

Župan je naznanil, da je deželni odbor zavrnil pritožbo nemškega »konzorcija« proti samoslovenskim uličnim napisom; deželni odbor pa je tudi zavrnil nemško prošnjo za odločilno moč njihovega rekurza. Vsled tega lahko občinski svet takoj izvrši svoj sklep glede samoslovenskih uličnih napisov. Župan je predlagal, naj ostane oblika tablam in črkam dosedanja, le mesto porcelanastih se naroče take tablice iz emajliranega železa. Nabavni stroški bodo le za 180 K večji. Soglasno sprejeto.

Nadalje je naznanil župan, da je lekarnar Piccoli daroval v spomin cesarjevega jubileja za mestne reveže 100 K.

Simpatije zaradi septembrskih dogodkov.

Končno je župan prečital prisrčni izjavi bratske simpatije dveh gorških občin zaradi krvavih dogodkov v Ljubljani. Občinski svet Črniče prosi v svoji izjavi, naj se v Ljubljani prekrsti katera ulica na ime »Ulice 20. IX. 1908.« Za ranjence je poslal primeren znesek, obenem pa naznanil, da bo v večem spomin na 20. september darovala občina vsako leto 50 K Družbi sv. Cirila in Metoda. — Enako prisrčno ganljiva je tudi izjava občine Kal.

Samovoljnost deželnega šolskega sveta.

Občinski svetnik dr. Triller je prijavil in utemeljeval nujni predlog zaradi čudnega postopanja deželnega šolskega sveta v novjšem času. Govornik je izjavil, da kdor zasleduje delovanje deželnega šolskega sveta za Kranjsko v njegovi sestavi, mora priti do prepričanja, da ostenativno in demonstrativno prezira vsak sklep mestnega šolskega sveta. To se je zopet pokazalo pri razpisu službe začasnega voditelja na II. deški mestni ljudski šoli v Ljubljani. Navzlic vsem premišljenim in treznim nagibom, ki so vodili mestni šolski svet pri nepristranskem sestavljanju terno-predloga, je deželni šolski svet te sklepe prezrl ter imenoval izven predloga kompetenta, za katerega se mestni šolski svet pri svoji objektivnosti ni mogel ozirati, ker noveimenovalni voditelj ni garancija, da se bo slovenska mladina vzgajala v tistem narodnem duhu, ki ga želi ogromna večina staršev. Govornik je predlagal sledečo resolucijo: Občinski svet ljubljanski protestira odločno zoper postopanje c. kr. deželnega šolskega sveta, ki v zadnjem času nekako načeloma brez vsakega stvarnega razloga ignorira terno-predloge c. kr. mestnega šolskega sveta, kakor je to storil zlasti tudi pri oddaji službe nadučitelja-voditelja na II. mestni deški ljudski šoli; občinski svet ljubljanski vsled tega prosi c. kr. naučno ministrstvo, naj blagovolji opozoriti c. kr. deželni šolski svet na nepravilnost in nedopustnost takega fakiioznega postopanja.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je povedal, da se je kot dolgoletni član deželnega šolskega sveta prepričal, da se je v tej korporaciji vedno naglašalo, da se je pri imenovanju treba ozirati na terno - predloge okrajnih, oziroma krajnih šolskih svetov. Govornik se čudi, da nastopa v tem oziru sedaj drugačna praksa. Sedanjí slučaj popolnoma nasprotuje dosedanja dolgoletni praksi.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Podelitev jubilejnih ustanov za obubožane obrtnike.

Poročevalec občinski svetnik dr. Majaron. Meseca maja t. l. je sklenil občinski svet ustanoviti 20 ustanov po 100 K za obubožane ljubljanske obrtnike. Ustanove se dele vsako leto dne 2. decembra v spomin 60letnice vladanja cesarja Franca Jožefa I. Prošenj se je vložilo 45, med njimi pa so tudi bivši trgovci, obrtni pomočniki in taki obrtniki, ki niso nikoli izvrševali svoje obrti v Ljubljani. Taki seveda ne pridejo v poštev, ker so se ustanove napravile z določilom, da imajo do njih pravice le bivši samostojni obrtniki v Ljubljani, ki so brez lastne krivde obubožali. Združena personalni in pravni odsek sta se zedinila predlagati, naj se podele letos jubilejne ustanove sledečim bivšim obrtnikom: Ivan Škerjanc, bivši mizar; Iv. Florjančič, bivši čevljar; Ivan Urbančič, bivši kovač; Josip Keber, bivši starnar; Ludovik Puh, bivši mizar; Andrej Smolnik, bivši krojač; Fr. Kos, bivši

vrtnar; Ivan Jušek, bivši brivec; Jakob Trtnik, bivši krojač; Fran Sedlar, bivši čevljar; Jos. Turk, bivši mizar; Ivan Tome, bivši usnjari; Fran Reisner, bivši krojač; Fran Stadler, bivši klepar; Ferdinand Burger, bivši čevljar; Ludovik Zadnik, bivši krojač; Matija Malič, bivši čevljar; Anton Košak, bivši čevljar; Primož Sever, bivši mizar in Fran Debevec, bivši klobučar. — Sprejeto.

Demonstracije pred sodiščem.

(Konec.)

Ker da predsednik poklicati drugo pričo, sede Šifrer na zatožno klop. (Dr. Pegan sedi na posebnem stolu).

Smeh in glasovi iz poslušalstva: Ravno prav! Saj tja paše!

Orožnišk postajevođa Johann Spitzer prej v Kamniku, sedaj v Kočevju, prišeže ter pravi, da sicer zna nekoliko slovensčine, ali ne prav, izpove rajši nemški. — In ta orožnik je služboval v — Kamniku!! — Izpove: Bil sem v službi na Marijnem trgu in dobil povelje, da naj razženem množico. Šel sem k množici z nekaterimi vojaki. Bil sem nekoliko na levi. Množica se je umaknila, ostal je le eden možki in je hotel nekaj govoriti s Šifrerjem. Šifrer ga je pozval, naj se odstrani, z besedami: v imenu postave, nazaj! Šifrer mi je tedaj tudi povedal, da ga je za del kamen. Jaz sem stal oddaljen kak štiri korake. Oni možki ni šel nazaj, vsled česar ga je Šifrer aretirat.

Predsednik: Kje se je zgodilo to?

Priča: V bližini spomenika! (Dr. Pegan in priča Bergant sta povedala, da se je vršil dogodek v onem trikotu ob frančiškanskih stopnicah; Šifrer je trdil prvič, da na Urbančevem voglu, na trotoarju, drugič pa, da sredi ceste; ta priča pa, da pri Prešernovem spomeniku. Skoda, da ni bilo zraven še vseh orožnikov, da bi se bil oddal že Bahovčev vogal, most, stranišče, Hauptmanov vogal itd.: potem bi bila še sijajnejše dokazana dr. Peganova neprecenljiva lastnost, da je obenem lahko navzoč na petih ali šestih krajih, kajti na treh obenem je za navadnega državljana — premalo).

Predsednik: Ali bližje cerkvi ali spomeniku?

Priča: Bližje spomeniku.

Nadsvetnik Polec: Ali je bil tedaj zraven kak stražnik, ko je bil obtoženec aretiran?

Priča: Da, ko sem prišel zraven, je bil zraven stražnik.

Predsednik: Ali ste slišali, da bi bil dr. Pegan rekel Šifrerju, da naj opozori vojake, da ne mahajo s puškinih kopiti?

Priča: Nisem slišal.

Obtoženec: Povedal bom samo to, da je ta orožnik pozneje rekel v stražnici, da o celi stvari nič ne ve!

Dr. Furlan: Ali ste videli, da je na hodniku Šifrer vzdignil roko?

Priča: Ne, nisem videl, ker je bil dr. Pegan spredaj, potem Šifrer in za tem šele jaz.

Predsednik: Ali ste v stražnici res rekli, da ne veste nič o celi stvari?

Priča: Ne!

Obtoženec: Potem je pa morda pozabil to.

Marija Pegan, obtoženčeva mati, izjavi, da bo izpovedala, ter prišeže.

Predsednik: Ali ste bili z dr. Peganom skupaj?

Priča: Sla sem iskat mlajšega sina. Tega sem dobila pred Maličem, ko je govoril s svetnikom Wratschkom. Rekla sem mu: »Ti, pojdi domov, vojaki so prišli ven, se lahko kaj zgodi!« Ni hotel iti takoj, potem pa je le šel. Prišla sva do Bahoveca in tam je hotel iti naravnost naprej domov, jaz sem ga pa prosila, da naj ostane toliko časa, da dobiva mlajšega brata. Ta je bil na Dunajski cesti, pa ni mogel priti skoz, ker so vojaki zaprlili ulico. Stala sva pri Bahovcu, ko je ravno prišla patrolja in sem videla, da je neki vojak mahnil s puško nazaj in bi bil kmalu zadel nekoga majhnega fantka. Zada je pa bila še neka gospa z vozičkom. Tedaj sem rekla sinu, da naj opozori stražnika, da naj vojaki nikar tako ne mahajo s puškami, da se ne zgodi kaka nesreča. Poklical je res stražnika. Ta se je obrnil, in sin mu je povedal. Komaj se je pa stražnik obrnil, je že pristopil orožnik, prijel sina za roko ter klical: »Kaj, kaj, čte!« Ta mu je rekel, da je že povedal stražniku, nakar je bil aretiran. Orožnik ga je držal za eno roko, jaz pa za drugo. Potem mi je orožnik rekel, da naj grem proč.

Predsednik: Ali ste slišali, da bi bil kdo klical, da se mora ljudstvo raziti?

Priča: Ne!

Nadsvetnik Polec: Ali je bilo tedaj, ko je dr. Pegan opozoril stražnika, kaj ljudi zraven?

(Dalje v prilogi.)

Priča: Bila sva popolnoma sama. Potem, ko smo se začeli meniti, je prišlo nekaj ljudi bližje.

Priča odločno potrdi, da se je vršil dogodek ob enem vrtilu pri franciskanskih stopnicah.

Predsednik čita nato orožniško ovadbo seveda nemško: V tej ovadbi je navedeno samo ime Pegan Vladislav, pri generalijah je pa napisano: »wollte nicht anbehen.« »Arretiert durch« Titularpostenfürher Johann Sifrer, aus eigenen Antriebe.

Glede »wollte nicht anbehen« pojasni obtoženec, da je v stražnici napovedal generalia.

Ovadba se glasi doslovno: Bei den am 20. d. M. in Laibach stattgefundenen Demonstrationen hat sich am Marienplatze eine grössere Volksmenge angesammelt. Da Ansammlungen verboten wurden, wurde die Volksmenge von der Patrouille Titularpostenfürher Johann Sifrer und Johann Spitzer unter Assistenz von 4 Infanteristen zum Auseinandergehen aufgefordert. Bei diesem Anlasse wurde die besagte Patrouille von der erwähnten Volksmenge beschimpft und mit Steinen beworfen, wobei Titularpostenfürher Joh. Sifrer am rechten Zeigefinger verletzt wurde. Da Dr. Pegan wiederholte Aufforderung der Patrouille zum Auseinandergehen keine Folge leisten wollte und durch sein Zurücktreten der übrigen teilweise schon zerstreuten Volksmenge zur neuerlichen Ansammlung Anlass gab, wurde er als der Patrouille unbekannt arretiert und dortgeheft eingeliefert. Bemerkte wird dass das Speziesfakti deshalb nicht zugestellt werden konnte, weil 1. sämtliche Mannschaft in den Dienst gehen musste, 2. aber festgestellt wurde, dass sich Dr. Pegan bereits auf freiem Fusse befindet.

Dr. Furlan: To je torej tista ovadba!

Priča Sifrer: Ja!

Dr. Furlan priči Sifrerju: Koko to, da se glasi v ovadbi »ne-znan«, saj je vendar stražnik vam povedal: To je dr. Pegan?

Priča Sifrer: Prej ga nisem poznal.

Dr. Furlan: Torej ni bil zato aretiran, ker je bil »neznani«?

Priča Sifrer: Ne!

Dr. Furlan: Torej ni hotel napovedati generaliji?

Priča Sifrer: Rekel mi je: Če me ne spustite, vam nič več ne povem.

Obtoženec odločno ugovarja, da bi bil to rekel, ter trdi, da je v stražnici vse popolnoma napovedal, o čemer se lahko prepričate iz takojšnjega zapisnika.

Predsednik prečita nato poročilo županstva trga Vipave, ki pravi, da je obtoženec na prav dobrem glasu in se ne kaznovan.

Dr. Furlan priči Sifrerju: Ali je pri vašem oddelku tudi kak vojak mahal s puškinim kopitom?

Priča Sifrer: Da!

Dr. Furlan: Ali tega nihče ni videl? Kdo?

Priča Sifrer: Jaz!

Ko Sifrer čuje, da bi bil pri Bergantovi patrulji neki vojak mahal s puško, odločno ugovarja, da bi bil pri Bergantu kak vojak, dokler mu Bergant sam tega ne pove v lice.

Dr. Furlan se čudi, kako je mogel dobiti Sifrer vtisk, da je Pegan vodja demonstrantov, nakar Sifrer pove, da je pač mislil, da zato, ker se je množica zopet začela zbirati, in je mislil, da se bo potegnili zanj.

Dr. Furlan: Rekli ste, da ste obtoženca več kot trikrat opozorili, da naj se odstrani. Saj ni mogoče, da bi se vse tole izgovorilo v tako kratkem času: Vi, slišite, opozorite vojaka, da ne bo mahal s puškinim kopitom! — Ga bodem že opozoril ali vi se sami ukajete! — Prej ne grem, dokler ne zapišete vojakovega imena! — V imenu postave, umaknite se nazaj! — Ne grem! Zahtevam, da opozorite vojaka, da ne bo mahal s puškinim kopitom! (Podčrtano več kot trikrat ponovljeno!)

Priča Sifrer: Bilo je prav hitro.

Dr. Neuperger: Koliko časa ste pa vi zdaj govorili, saj tudi niste rabili več kot 20 sekund! (Če g. dr. Neuperger vse to izpregovori in še nekoga nato aretira v času, ko človek naredi dva koraka in se obrne nazaj, potem je ta čudežna hitrost njegova še bolj čudovita, kakor dr. Peganova povsodnavočnost!)

Dr. Furlan: Kako daleč je bilo to proč od množice?

Priča Sifrer: Kakih 20 korakov.

Dr. Furlan iznova predlaga lokalni ogled na licu mesta.

Dr. Neuperger: Vse to je nepotrebno. Par korakov sem ali tja! Prostor je majhen in je za presojo cele stvari popolnoma vseno, če reče ena priča, da je bilo bolj proti Urbanu, ali bolj proti cerkvi. To so samo malenkosti. Protestirati pa moram proti podtikanjem, kakor

da bi vsled tega priča vedoma krivo pričala.

Dr. Furlan: Zdaj ne rabim več dokazov, zadostujejo že protislovja med izpovedbama obeh orožnikov in dvema drugima verodostojnima pričama. Da bo pa položaj še jasnejši, predlagam, da se zaslisi kot priča Franc Pust, ki je bil v bližini, ko je prišel stražnik k obtožencu in potrdil, da je preteklo od tedaj, ko se je stražnik obrnil in bil obtoženec aretovan, samo par trenutkov, da je torej nemogoče, da bi se bil v tem kratkem času vršil ves oni pogovor med obtožencem in orožnikom. Kot priča, da je orožnik v resnici žugal obtožencu in to takoj utajil, predlagam kot pričo vratarja justične palače in njegovo soprogo. Priča Jančigaj bo povedal, da orožnik ni hotel odgovora dati, ko ga je, prišedi po naročilo policijskega svetnika Lauterja, vprašal, zakaj je aretiral obtoženca, in da je orožnik naredil nanj vtisk, kakor da ni vedel, zakaj je aretiral obtoženca. Seže, ko je resno zahteval, da naj mu pove povod aretacije, mu je odgovoril: »Zato, ker ni ubogal.« Sodni tajnik Bulovec bo izpovedal, da obtoženec pri prvem zaslisanju ni bil razkačen, sposoben, da bi kaj hudega storil, pač pa da je bil tako duševno depresiran, da ni mogel govoriti, da mu je sam prinesel par čaš vode, da je prišel k sebi. Paznik Jeglič, ki je sprejel dr. Pegana, bo potrdil, da se je dr. Pegan mirno vedel in mirno napovedal generalia. Brat obtoženčev, Metod, bo pa povedal, da ga je obtoženec par dni prej opozarjal, da naj se takoj umakne, ako bi bila množica pozvana, da naj se razide. Kdor daje take nasvete, se sam ne bo ustavljal takemu pozivu.

Dr. Neuperger: Jaz seveda sem tudi proti temu predlogu! (Zakaj pa »seveda«? G. dr. Neuperger, spomnite se nekoliko svojega rekontra z odvetočnikom pl. Wurzbachom v porotni dvorani v zadevi Križanič!) Pust bi pričal, da je poteklo tedaj samo malo časa, a to so že potrdile druge priče. Vse drugo pa ne spada zraven. Vse se vrši tako, kakor bi se vodila kaka preiskava proti orožnikom. Vsako najmanjše protislovje se izrablja, češ, da orožniki lažejo, ne govorijo resnice, trdi se, da sirovo nastopajo, da bi vsi drugi ljudje skoraj mislili, da so avstrijski orožniki sami tako hudobni ljudje, da vedoma govorijo neresnico. Ta Jančigaj, mislim, da nima pravice vprašati orožnika, zakaj je koga aretiral. Tako bi potem vsak lahko stavil orožnika na odgovor. Orožnik mu ni bil dolžan dati odgovora. Druge priče ne bi povedale nič stvarnega. Saj verjamem, da je tajnik Bulovec dal obtožencu dva kozarca vode, a to ne tvori nikakega dokaza. Sam verjamem, da je bil obtoženec precej razburjen, ali resnica je, da je obtoženec sam dvakrat potrdil prvi zagovor. Morebiti je orožnik res rekel: »Jaz vam bom že pokazal,« to pa zato, ker mu je obtoženec tudi rekel to. Če se sedaj ne spominja tega, se ne more sklepati, da ni verodostojen. Predlagam, da zavrne sodišče te predloge.

Dr. Furlan: Čudno se mi zdi, da se državni pravdnik protivi zaslisanju prič, ki bi bolj pojasnile stvar, ko ima vendar po našem kazenskem redu ob prostem uvaževanju dokazov državno pravdnštvo samo skrbeti zato, da se stvar popolnoma pojasni. Danes žal nimam šest prič, kakor v slučaju Kralj, ki bi odločno ugovarjale orožnikovim izpovedbi. Če bo torej za sodišče merodajna orožnikova izpovedba, potem je potrebno, da se zaslisi predlagane priče, če pa ne bo merodajna orožnikova izpovedba, potem seveda zaslisanje predlaganih prič ni potrebno.

Dr. Neuperger: Gotovo sem za to, da se vse pojasni, ali če predlogi niso sposobni pojasniti stvari, potem jim ugovarjam. In ti predlogi niso sposobni pojasniti stvar.

Obtoženec: Pripominjam, da je bil Jančigaj tedaj v uniformi!

Senat odide v posvetovalnico. Občinstvo z državnim pravdnikom vred čaka in čaka, poteče pol ure, tri četrt ure, a senata še ni nazaj. Dr. Neupergerju, ki je tako bagatelno opravičeval orožnikove predloge, češ, da so tako malenkostni, postaja že dolgečas. Posvetovanje je trpelo skoraj celo uro, torej vendar predlogi niso bili tako malenkostni.

Predsednik proglasi nato sklep, da je sodišče zavrnilo zagovornikove predloge, češ, da ni merodajno, če kdo stoji par korakov dlje in druge okolnosti da tudi niso merodajne za stvar samo.

Dr. Neuperger: Slavni sodni dvor! Če bi tudi danes ne imeli nekaterih takozvanih glavnih prič, orožnikov (aha!), vendar smelo trdim, da zadostuje že to, kar je obtoženec obstal, kar je potrdila priča Bergant, ki je izpovedala zelo ugodno za obtoženca, zadostuje za pregrešek po § 283. k. z. Dognano je po tem, kar je

obtoženec sam priznal, kar sta izpovedala njegova mati in stražnik Bergant, da je bila na Marijinem trgu precej velika množica ljudi zbrana, in da so orožniki in vojaki razganjali ljudi. Priča Bergant je tudi povedal, da so orožniki opetovano opozarjali ljudi, naj se razidejo. Tu so na vsak način podani znaki pregreška po § 283.: množica zbranih ljudi, poziv, naj se odstranijo. Pa tudi če ne bi bil orožnik rekel: razidite se, zadostuje, da so orožniki z vojniki pristiskali na občinstvo, vsled česar je uvidelo občinstvo, da mora oditi. Tudi to je povečje, in opozarjam tozadevno na najvišjo razsodbo iz leta 1904. »Sammlung« Nr. 2992. Dognano je, da je obtoženec prišel slučajno na Marijin trg, tedaj na tisto mesto, katero je morala množica zapustiti; torej je tudi on imel nalogo in dolžnost, oditi iz tega mesta, iz tega prostora se odstraniti. Če je pa on vkljub temu ostal tam, ko je z lastnimi očmi videl vojake preganjanje množice, če je on vkljub temu ostal tam in se ni odstranil, je s tem povečje kljuboval. So torej vsi znaki § 283.: 1. množica, 2. straža, ki je dala povelje, da naj ljudstvo odide, in 3. posameznik, ki ni odšel, temveč povečje kljuboval. Ta posameznik je bil današnji gospod obtoženec. Že iz tega sledi krivdita, četudi bi se ne bil prepiral z orožnikom, temveč ravno dalje tam ostal.

Gospod obtoženec trdi, da ni bil med množico, da je stal 15 do 20 korakov od one gruče. Jaz mislim, da za presojo zadeve nikakor ni merodajno, če kdo stoji par korakov dlje ali bližje, je brez pomena, samo da je tam, kjer demonstrira množica, katera je razburjena, bi bilo moralo biti povod, da bi bil tudi odšel.

Povelje za razhod velja tudi posameznikom, če ne bi vsak posameznik ostal tam in bi se zopet naredila gruča in tako bi se začelo zopet od začetka an infinitum.

Nadalje smo čuli od orožnika, da je bil g. obtoženec indirektno opozorjen od orožnika, naj odide. G. obtoženec pa ni samo s tem kljuboval, da je ostal na Marijinem trgu, šel je še dalje. Namesto da bi takoj odšel, sklicujem se tu na najvišjo razsodbo št. 2642, je še poklical stražnika, začel s stražnikom govoriti in se nadalje umešavati v stvari, ki ga niso nič brigale. Seveda priznavam, da ima gospod obtoženec živahen temperament (Klie: Dobro srce!), kar ni hudobna, slaba lastnost, temveč nasprotna dobra lastnost, lahko rečem, krepost, seveda na umestnem prostoru. Če se pa pojavi na neumestnem prostoru, potem pride v navzkrižje s postavo. Obtoženec se je seveda razjezil, ko je videl vojaka mahati s kopitom. To mu pa ni dalo pravice, vmešavati se, ostati na prostoru, namesto da bi odšel, in staviti na odgovor stražnika zaradi vojakov.

Kam bi pa prišli, če bi imel vsak pravico pritoževati se, če mu ne ugaja postopanje vojakov in orožnikov! Če bi vsak imel tako pravico, potem bi se zopet zbrala množica in ostala na mestu. In zato veli postava, če izide povelje, da se morajo ljudje odstraniti, da mora vsak takoj brez ugovora ubogati. Kakor nam je pa povedal prvi stražnik Janez Sifrer, se je pa spustil v besedičenje. Ko ni zapustil prostora, je pristopil k njemu orožnik termu rekel, kaj dela tu, naj zapusti prostor. Privikrat je obtoženec sam to povedal, katere izpovedbe pa sedaj noče pripoznati, da mu je orožnik rekel, da tu nima ničesar iskati, nakar pa ni takoj odšel, temveč izgovoril še nekatere besede. Iz tega sledi, da ni na splošno povelje odšel, temveč se tudi pozneje zoper njega samega osebno namerjenemu povelju ni pokoril. Iz tega sledi, da je zakrivil pregrešek v zmislu § 283. k. z.

Se enkrat poudarjam, da ni merodajno, ali je bil obtoženec takrat sredi gruče, ali sam s svojo materjo ali s Pustom kakih 15 do 20 korakov oddaljen. Merodajno je, da je bil na istem trgu, ki bi bil moral biti po povelju prazen. Predlagam torej krivdorek.

Dr. Furlan: Današnji kazenski slučaj je zelo instruktiven z več stališč. Priznati moram, da je pač res sreča hotela, da se je ta slučaj dogodil dr. Peganu. Kako lahko bi se bilo isto pripetilo kmečkemu fantu, ki ima tudi svoj ponos v sebi. Kri bi mu bila vzklopela in zavedla lahko v hudodelstvo. In kdo bi bil potem po pravici pravi krivec! Iz tega je razvidno, kako zelo previdno je treba ravnati pri aretacijah.

Se bolj instruktiven pa je današnji slučaj, če upoštevamo današnjo glavno pričo, vso njegovo osebnost, njegovo razburjenost, verjetnost. Izpovedbe priče Sifrerja ne morem smatrati za verjetno, da bi se na njej skoval krivdorek. Poglejmo le, kako se je danes reprezentiral tu v sodni dvorani. Bil je tako razdražen, da se je hotel z menoj spustiti v prepir. Ko je stal tu pred sodiščem, je hotel poseči v vodstvo razprave ter zatrjeval, da njegovih dejanj ni

hče ne sme kontrolirati. Če že v sodni dvorani ne more biti gospodar svoje lastne hude krvi, si je lahko misliti, kak je bil tedaj zunaj, ko se je čutil gospodarja celega trga.

To kaže, kako je mogoče, da se de na zatožni klopi taki može.

Kaj je storil v prvem momentu? Kaj pravi orožnik Spitzer? Rekel mu je: »Kamen me je zadel,« nato pa aretiral Pegana. V oni silni jezi, ko ga je udaril kamen, je mislil, da je ta kolovodja demonstrantov, zato ga je prijel in aretiral. In sedaj njegova zbehanost! Bergant mu je tedaj rekel: Ta ni storil nič, z mano je govoril, in če bi si bil orožnik v svesti, da je obtoženec v resnici kaj zakrivil, bi bil rekel nato: mojega povelja ni ubogal, ali tega ni storil, temveč je rekel: Le pustite, s tem bom že jaz! In potem je peljal obtoženca po njegovem križem potu, češ, ker je bila menda Miklošičeva cesta tako polna ljudi, da ni mogel skoz, po Prešernovi ulici, Dunajski cesti in v Dalmatinovih ulicah. Vse to bi se ne bilo zgodilo, če bi bil orožnik imel kak razlog za aretacijo, kajti imel je pred seboj najbližjo ulico, po kateri bi bil lahko peljal obtoženca v sodno palačo.

In potem ta nasprotstva med izpovedbo orožnikovo in izpovedbami drugih prič, in v njegovi lastni izpovedbi! Če se vse to upošteva s prave strani, potem se mora reči, temu človeku ne gre vera! Kdor enkrat resnice ne govori, mu je drugič težko verjeti!

Torej, kje je aretiral obtoženca? Hotel ga je aretirati med množico, ker potem bi bil imel povod zavoda, a ko je prišel Spitzer, potem ni mogel več reči, da bi bil aretiranec med množico, temveč med Prešernovim spomenikom in franciskansko cerkvijo. Sicer se bo morda zopet rekel, da so to malenkosti, ali če pride priča v taka nasprotja, potem ne vem, kje je resničnost! Privikrat je rekel, da je aretiral obtoženca na vogalu pri Urbanu, drugič pa na sredi ceste, dočim je obtoženec izpovedal enako, kakor priča Bergant, da ni to bilo na Urbančevem vogalu, temveč pri franciskanski cerkvi.

Drugo protislovje: Bergant je storil le en korak proč in se je zopet hitro obrnil, a med tem je že orožnik držal obtoženca za roko. Če se je ves prizor vršil tako hitro, potem ni mogoče, da bi bil pripovedoval obtoženec cele romane. Orožnik nadalje zanika, da bi bili pri Bergantovi patrulji vojaki, dočim je Bergant povedal, da je v resnici mahal s puško vojak njegove patrulje Glöckner, ki je potem odšel po Miklošičevi cesti. In dr. Pegana smatram za toliko treznega, da ne bo naravnost zahteval svoje aretacije. Priča, obtoženčeva mati, je izpovedala tako mirno, tako resno, ter povedala celi dogodek, da je obtoženec le sledil njemu pozivu, da naj pove stražniku, da ne bo vojak mahal s puškinim kopitom, da se ne zgodi kaka nesreča.

Orožniku seveda je bilo treba najti vzroka aretacije. Zato se je ovadba vložila tudi šele čez dva dni in zato tudi ni bilo mogoče več najti sprejemnega lista! To je zelo pomembno!

Priča Bergant je povedal, da je bil obtoženec popolnoma miren, da je priča dobil vtis, da je Pegan najbrž zato aretiran, ker je morda prej kaj naredil: Tu ni nikakega povoda, da bi se ne verjelo prič, ki ima vsak dan opraviti z aretacijami in takimi dogodki, ki jih gotovo zna presojeti. Ali radi te aretacije je bil tako osupel, da ni mogel najti besede.

Če se vse to upošteva, potem se nikakor ne more najti podlage za pregrešek v zmislu § 283. k. z.

Znane so mi razsodbe najvišjega sodišča, ali tudi tu se zahteva, da kdo kljubuje straži, ki ga je pozvala da se odstrani. Obtoženec pa ni kljuboval, ni bil med množico. Če hoče človek govoriti s sosodno osebo, vendar ni to pregrešek po 283. k. z. Vsak državljani je vendar dolžan, skrbeti zato, da se prepreči vse, kar bi moglo kaliti javni mir in red. In obtoženec drugega ni storil, kakor da je opozoril stražnika na onega vojaka, da naj ne kali še bolj javnega miru. In če hoče državni pravdnik obtoženca očitati živahni temperament, današnja razprava tega ni pokazala, pač pa je to očitati državnemu pravdniku, ki je moja izjavjanja imenoval celo »čencarije«! Državni pravdnik naj se zahvali moji mirnosti; da ne storim zaradi tega nobenih nadaljnjih korakov. Prepričan sem, da bo slavni sodni dvor dal duška prepričanju, da obtoženec ni kriv, vsled česar predlagam oprostitev!

Dr. Neuperger: Gospod zagovornik je v začetku zagovarjal g. obtoženca tako, kakor da bi dvigal javno obtožbo proti orožniku Sifrerju. Na tak napad moram odgovoriti nekaj besed. Gospod zagovornik je med celo obravnavo prijemal to pričo z očitnim namenom, da bi jo spravljal v zadrego. Potem ni čudno, če človeku nekoliko izkipi jeza, ko

vidi, da stoji pred zagovornikom kot obtoženec, kateri naj bi bil popolnoma nezanesljiv, lažnjiv človek. Če se zato da nekoliko bolj oster odgovor, človek zaradi tega še ne izgubi verodostojnosti. Kar se tiče protislovij med izpovedbo priče Sifrerja ter Berganta in gospe Peganove, jih jaz ne morem najti. Popolnoma nemerodajno za stvar samo je, ali se je dogodek vršil par korakov bližje Urbanu ali bolj oddaljeno. Vsak navzoči ima pač drugač vtis, zaradi tega pa priča še ne izgubi verjetnosti. Zakaj ni gnal obtoženca po Miklošičevi cesti na sodišče. Stvar je popolnoma umljiva. Cesta je bila polna in orožnik se je bal, da ne bi prišlo še do nadaljnjih nepostavnosti. Orožnik je opravljal tedaj težko službo dan in noč, in temu vestnemu človeku ne gre odrekati verodostojnosti!

Tudi z izpovedbo priče Berganta ni Sifrerjeva izpovedba v nasprotju Bergant sam je povedal, da ni slišal onega pogovora med orožnikom in obtožencem. Če gospod zagovornik trdi, da ni mogoče, da bi se bil vršil res pogovor v tako kratkem času, opominjam na to, da je g. zagovornik sam tudi rabil, ko je pogovor ponovil, komaj 20 sekund.

Nadalje poudarja g. zagovornik, da obtoženec ni bil v množici, in da so dani znaki pregreška po § 283. k. z. le tedaj, če se upira javnemu povelju. Postava naravnost ne zahteva kljubovanja. Če izide povelje, mora vsak oditi. Ni treba da bi posebej kljuboval, temveč je dovolj, da se ne odstrani. Obtoženec je pa storil še več. Stopil je k stražniku in ga stavil na odgovor zaradi vojaka. To je nedopustno! Če pravi gospod zagovornik, da je vsakega državljanu dolžnost opozarjati stražo na nepostavnosti, je to prav, toda ne pri rabuki. Potem bi vsak hotel opozarjati stražo in ne bi nihče odšel. Opozarjam še enkrat na to, da sploh ni treba, da bi bila dotična oseba med množico, temveč zadostuje, da je dotična oseba prišla na tisti prostor, ki ga je treba zapustiti, obtoženec pa tega ni storil, temveč še govoril s stražnikom.

Končno še nekaj o tem, kar g. zagovornik očita meni, da sem rabil izraz čencarije! Res sem to rekel, morda je izraz nekoliko preoster, ali ne bom rekel, da je bil neumestni. Kajti veliko tega, kar je govoril in vpraševal g. zagovornik, je bilo nepotrebno in za stvar samo nemerodajno.

Dr. Furlan odločno in ogorčeno zahteva, da se ponovitev čencarije zabeleži v zapisniku, ter poudarja, da je za pregrešek rabuke treba v prvi vrsti zavesti, da kdo ni ubogal povelja. Gluhga človeka ni mogoče obtožiti tega pregreška, ker ga ne more slišati. Po našem kazenskem zakonu more biti človek kaznovan, če ne uboga povelja, da naj se množica razide, ne pa če gre domov spat. Ker obtoženec ni bil v množici, se ni bolj mogel raziti, ko je bil sam. In vendar tudi ne bo toliko nespameten, da bi sam stopil k orožniku, češ, aretirajte me! Obtoženec je pretrpel zaradi te stvari že dovolj bridkosti. Naj ga sodišče reši še nadaljnjih!

Dr. Pegan: Pripominjam, da sem slišal nekega stražnika reči: »ne se zbirati!«

Predsednik je nato razglasil razsodbo, po kateri je sodišče v zmislu § 259., 3. k. p. z. oprostilo dr. Pegana obtožbe radi pregreška rabuke.

Razlogi: Priči Bergant in Marija Peganova sta povedali, da je bil obtoženec aretiran v kotu pri franciskanski cerkvi, ne pa na Urbančevem voglu. Priča Sifrer je povedal, da je bil obtoženec kakih 20 korakov od množice, kar je potrdil tudi priča Bergant. Poziva, da naj se odstrani, obtoženec ni slišal, pač pa povelje, da se ljudstvo ne sme zbirati. Popolnoma verodostojna je izpovedba priče Marije Peganove in stražnika Berganta, da je obtoženec rekel priči Bergantu, da naj opozori vojaka zaradi mahanja s puškinim kopitom. Bergant pa iz tega obtoženčevega dejanja ni sklepal, da obtoženec noče ubogati in se odstraniti. Obtoženec ni imel namena upirati se povelju in si ni bil v svesti, da naredi kaj nepostavnega, ker sploh ni bil pri celi rabuki nič udeležen. Zato ga je sodišče oprostilo.

Občinstvo je z odobravanjem in ploskanjem sprejelo razglasitev oprostiline razsodbe. Dr. Peganu se vsestransko častita. Konec obravnave je bil ob polu osmih zvečer.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 2. decembra.

— Slavnostna seja občinskega sveta in odkritje cesarjevega spomenika. Danes opoldne je otvoril župan Ivan Hribar v lično okrašeni dvorani slavnostno sejo v proslavo cesarjevega jubileja. Slavnostni govor je imel župan. Takoj po seji se je slovesno odkril cesarjevi spomenik

pred justično palačo. Slavnosti so se udeležili načelniki državnih, dežel-
nih, avtonomnih, cerkvenih in voja-
skih oblasti, nadalje mladina višje
dekliske šole in vseh srednjih šol z
učiteljskim, deputacije posamičnih
vojaških oddelkov, ljubljansko gasil-
no društvo itd. Po primernem župa-
novem nagovoru in deželnega pred-
sednika odgovoru je padla zavesa.
Godba Slov. filharmonije je zaigrala
cesarsko pesem, občinstvo je zakli-
calo trikrat »slava«, nakar je bilo
defiliranje in ogledovanje spomeni-
ka. Ob polu 2. uri popoldne je bil v
»Union« banket slovenskih župa-
nov. — Podrobneje poročilo in župa-
nov slavnostni govor prinesemo
jutri.

— **Deputacije uradništva** je
danes dopoldne sprejel deželni pred-
sednik baron Schwarz. Deputacija je
izročila baronu Schwarzu vdanostno
adresno na vladarja in ga prosila, naj
jo predloži na najvišje mesto.

— **Volitve v predstojništvo
delavske zavarovalnice zoper nez-
gode v Trstu.** Dne 16. decembra t.
l. se vrše dopolnilne volitve v pred-
stojništvo delavske zavarovalnice zo-
per nezgode v Trstu, v kateri imajo
doslej Slovenci in Hrvatje le enega
zastopnika. Pri predstojstvih volitvah
nam je Slovencev in Hrvatov vse
storiti, da si pridobimo v vodstvu tega
silno važnega zavoda primerno zas-
tupstvo. V Ljubljani se je osnoval
za te volitve odbor, obstoječ iz zas-
tupnikov obeh strank. Obe stranki
sta mnenja, da gre tu za pravično,
gospodarsko stvar, kateri je pomoči
do zmage le ob složenem postopanju.
V imenu tega odbora se obračava do
naših županov, do župnijskih ura-
dov, do obrtnikov in do zavednih
Slovencev sploh z ujno prošnjo, da
v svojih krajih pri obrtnikih, ki imajo
svoje delavce zavarovane zoper nez-
gode zberejo glasovnice, ki so jim
bile nedavno poslale. Glasovnice
naj vsak delodajalec podpiše,
v skupini delojemalcev treba
tudi podpisati zaupnika delav-
cev. Imen kandidatov pa ni treba
vpisati. Sledečih vrst podjetniki po
lipo pri sedanjih volitvah: kategorija
I.: železnice, podjetništva za preva-
žanje blaga, blagovna skladišča, na-
kladališča; kategorija II.: rudarstvo
in plavžarstvo, obdelovanje kovin, iz-
delovanje strojev in orodja; katego-
rija VI.: industrija za papir in usnje,
za lesne snovi, kmetij ki in gospo-
darski obrati, mlinci, žage. Zbrane
glasovnice naj se pošljejo na naslov:
Josip Lenarčič, v Ljubljani, pisarna
trgovske zbornice. — Za odbor: Jo-
sip Lenarčič, zborn. predsednik I. r.,
Karel Pollak, tovarnar I. r.

— **Nemškutarstvo zgrizenost
e. hr. finančne prokurature.** Pri
tej ošabni oblasti nočejo znati slo-
vensko in nočejo priznati jeziku
ogromne večine deželnega prebival-
stva, iz katerega žuljev se rede in
pasejo, niti trohice upravičenosti, kaj
še ravnopravnosti. To ne samo
takrat, kadar zastopajo ti gospodje
državo, ki je po njihovih na ohih
vespovsod tako nemška, da jo ne
smo med državljani Sloveni zas-
tupati drugače kot v nemščini, da
celo takrat, kadar zastopajo cerkev.
To prištevajo tudi med svoje nemške
klijente. Mislimo, da naše cerkvene
oblasti tega doslej niso opazile, ker
smo prepričani, da bi pri sedanjih
razmerah tega mirno ne trpele. Zad-
njič se je zgodilo tako brezprimerno
in netaktno neuvážanje slovensčine
v neki služnostni pravdi cerkve sv.
Križa na Pla. in proti posestnici
Mini Klinar, ki jo zastopa slučajno
dr. Tavčar. Imenoma te cerkve, ki jo
upravlja zaveden slovenski župnik,
je vložila finančna prokuratura že
pod novim režimom dr. Pessiake
proti nemščini popolnoma nevešči
stranki nemško tožbo. Stranka je
bila primorana poiskati si zastop-
nika, ker po prejemu tožbe ni imela
niti najmanjšega pojma, kaj se prav-
zaprav hoče od nje. Vsak razsodni člo-
vek bo uvidel, da je že samo s tem za-
grizena gospoda provzročila stranki
nepotrebna pota, skrbi in stroške.
To že samo s praktično ekonomič-
nega stališča. Ko je potem pri raz-
pravi v Kranjski gori dr. Ažman
protestiral proti temu res že več kot
predznamenju postopanju in zahteval,
da se razprava med čisto sloven-
skimi strankami, kojih ena je nem-
ščina popolnoma nezmožna, vrši slo-
venski, je sam dr. Pessiak izjavil, da
bi bil sicer milostno dovolil slovenski
razpravi, ko bi ga bil pred raz-
pravo dr. Ažman zato lepo prosil,
da pa sedaj vled formalnega njego-
vega predloga vztraja na tem, da bo
on podajal svoje izjave nemški, in da
se vodi zapisnik razen nasprotnih
ugovorov v nemščini. Poudarjal je,
da se mu ta pravica ne sme kratiiti,
ker je nemščina v deželi navaden je-
zik. Vled nam sramotnih odredb glede
rabe jezika pri sodiščih je bil seveda
sodnik brez moči napram temu šovi-
nistu. Vled tega tožena stranka, ki
tožničnih naredb ne razume, mora
se posluževati zastopnika, in če se jo
hoče v teku razprave ohraniti na

jasnem, se ji mora vse prestavljati
in raztolmačevati. In tako razprav-
ljanje provzroči nemškutarstvo za-
grizenost ne na Koroskem, temveč na
popolnoma slovenskih tleh, v Kranjski
gori! Mislimo, da takih absurdnih
razmer danes ne moremo in ne sme-
mo več prenašati. Gospodje naj se
dejanskim razmeram in našim upra-
vičenim zahtevam uklonijo ali naj pa
grede. Tlačiti in zapostavljati se ne
pustimo prav od nikogar več. Prosili
in motedovali za naše pravice ne
bomo več. Zahtevali jih bomo pa s
vso brezobzirnostjo, in se pri tem ne
bomo ustrašili prav čisto nobenih
sredstev do dosega naših ciljev. Za
sedaj visoko prokuraturo prav po-
sebno priporočamo »Narodni zvezi«
naših poslancev.

— **Lojalnost in patrijotizem**
sta dve besedi, ki jih imajo zdaj ne-
prestano na jeziku ljubljanski kazi-
notje. In da bi svojo lojalnost in
sv. patrijotizem postavili v čem svet-
lejšo luč ter se s tem priporočili
vladi za primerno h noriranje, raz-
glašajo ti ljudje slovenske napred-
njake za protidržavne veleizdajalce.
Nikomur ne hodi na misel, da bi se
prekcal s takimi ljudmi, katerih lo-
jalnost in patrijotizem je tako trden,
da se je zanj moralo že opetovano
zanimati državno pravdnštvo.
Stenografski zapisniki državnega
zboru obs-gjo na stotine strani, kj-
r so zabeleženi patrijotične izjave raz-
ličnih nemških lojalnikov, ki jih ča-
ste v K. z. ni kot svoje voditelje. Ko
je l. 1893 za cesarjevo petdesetlet-
nico »Ostdeutsche Rundschau« priob-
čila najznačilnejša žaljenja veleiz-
dajstva, je dotična številka t-
ga lista bila mnogo tednov naljubše čtivo
ljubljanskih Nemcev. Navdušilo jih je
tako, da so v Kazini storili dejanje,
zaradi katerega je moral pokojni dr.
Schaffer lazi po slovenskih redak-
cijskih in prostih, naj se stvar zamudi,
češ, pijani so bili in Schöerer in
Wolf sta jim glave zmešala, a imrje
usmiljenje in nika j h ne uni ite in
ne kompromitujete nas ko imamo
vendar zvezo v vami. Med tistimi, ki
meš-jo zdaj svoje sline na Slovence,
je bržčas tudi nekaj takih, ki so j h
svoj čas zasledovali zaradi skrivnega
»česčenja Bismarcka« pod vodstvom
prof. dr. Biederja pa jih niso »mogli«
iztakniti. Vmes so najbrže tudi oni
možje, ki so svoj čas sestavili za
»Turnverein« tak »zabaven« program,
da jim je morala državna oblast kon-
fiscirati eno točko zaradi veleizdaje
in ki so navdušeno ploskali dr. Zan-
gerju, ko je ta imel tak govor v
Kazini, da le vsled izredne tolerant-
nosti državne oblasti ni prišel v ka-
zensko preiskavo. Taki ljudje so vse
kako poklicani soditi o lojalnosti in
o patrijotizmu Slovencev sploh in
posebe naprednjakov in ni dvoma, da
se država na take ljudi lahko za-
naša.

— **Ponemščevanje na ljubljans-
ski pošti.** Prijatelj mi je poslal raz-
glednic, kolekovano z narodnim kol-
kom. Pošta oddaje je slučajno pritis-
nila pečat na kolek mesto na znamko.
In kaj naredi ljubljanska gospoda?
Kakor v posmeh in izzivanje udarila
je na znamko samonemški »Lai-
bach«. Narodni kolek je novi kolek
z datumom 20 IX. 08. Ali gotova
gospoda res misli, da bomo po tem
dnevu še prenašali kakršnokoli izzi-
vanje? Posvetili bomo vsem uradam,
ne izvzemši pošte, tozadevno največjo
pozornost. Pri nas bote na vsak na-
čin vsi morali plesati tako, kakor
bomo g-dji Slovenci.

— **Avstrijski narod in patri-
jotizem.** Zaznalo se je, da je edini
nemški narod v Avstriji tako daleč,
da ima celo parlamentarno stranko,
Vsenemec, ki so proti habsburški
vladarski rodovini in se želijo pod
žeslo H. Hensollerjev. Iz tega vroka
so Vsenemci tudi izostali od slavn-
nostne seje v soboto, dne 28. novem-
bra. Od slovenskih strank so izostali
češki radikalci. In vendar je velika
razlika med njimi in Vsenemci. Čehi
se niso udeležili slavnostne seje, da
s tem demonstrirajo in protestujejo
proti nezastlišanju krivicam, ki se
gode slovenskim narodom v Avstriji.
Če bi se Čehom v Avstriji tako do-
bro godilo kakor Nemcem, bi se go-
tovo tudi češki radikalci udeležili
slavnostne seje. Vsenemci in na ti
hem pač tudi druge nemške stranke
— pa vkljub temu, da so Nemci v
Avstriji povsod protežirani, ne ma-
rajo Avstrije. To je gotovo značilno
za razmerje avstrijskih narodov do
države.

— **K poročilu o shodu zaup-
nikov narodne napredne stranke
v soboto** je pripomniti, da glede
Jelenčeve kandidature ni imelo se-
stanka »Ljubljansko učiteljsko dru-
štvo«, ampak ljubljansko učiteljsvo.
Društvo kot taklo se ne vika v poli-
tične stvari.

— **Kaj pa to pomeni?** Pri vo-
jašnici 27. pehotnega polka visita
dve zastavi — cesarska in mestna
zastava, toda mestna zastava je raz-
obešana na »halb Mast«. Kaj to po-
meni, ve vsakdo. Ali se hoče s tem

morda demonstrirati proti mestni ob-
čini, ki je lastnica vojašnice?
Vojaška godba petpelika
št. 27 je sruči svirala po mestu.
Orog godbe je bilo vse polno vo-
jaštva; bila je zavarovana, da bolje
ni mogode. Oodšinstva je bilo prav
malo na c-sti; večinoma nemškutar-
jev, ki so poskušali s Heil-klici izsi-
vati Policistov, detektov in vohu-
nov je kar mrgolelo, kakor se je po-
kazalo po nepotrebnem, ker se ni
prav ničesar zgodilo.

— **Iz Kranjske hranilnice.**
Včeraj je bil zopet velikanski naval
na Kranjsko hranilnico. Samo en za-
vod je dvignil več kot pol milijona
kron, vsega skupaj je šlo včeraj go-
tovo nad milijon kron iz Kranjske
hranilnice. Uradništvo je tako zbe-
gano, da več ne more točno izpol-
njevati svojih dolžnosti. N-ko dekle
iz litijske okolice je včeraj dopoldne
bridko jokaje h-dilo okrog uradni-
kov. Vložnica je imela 1200 kron,
izplačali so ji pa samo 1160 kron.
Kako -e more taka pomota zgoditi,
je malo teko razumeti. Dekle je bilo
seveda kar iz sebe, da ni dobilo nič
obresti in še manj kapitala kakor ga
je vložilo. Kako so koudno stvar ure-
dili, nam ni znano. Ča dekle ni do-
bilo, kar je imelo dobiti, naj se oglasi
pri nas.

— **„Kranjska hranilnica“ ne
izplačuje vlog.** S pooblastilom iz-
kazani zastopnik »Kranjske hranilnice«
dr. Ferdinand Eger, načelnik nem-
škega »Volksrats« za Kranjsko nam
je poslal tale popravek:

„Savnemu uradistvu
lista „Slovenski Narod“
v roke odgovornega uradnika gospoda
Rasto Pustoslemšek
v Ljubljani.

Sklicaje se na § 19 tiskovnega
zakona izvolite sprejeti sledeči po-
pravek v Vaš cenjeni list:

V članku »Kranjska hranilnica ne
izplačuje vlog«, ki se nahaja v šte-
v. 278 »Slovenskega Naroda« z dne
27. novembra 1908 izražena trditve,
da se nahaja Kranjska hranilnica v
stiskah in se brani izplačati vloge —
ni resnična. Istina pa je, da smo za-
vrnili izplačati neko vlogo starostne
hranilnice bukvice B., sklicaje se na
pravila starostne hranilnice, ker
stranka ni osebno prišla in se tudi
sluga »Mestne hranilnice«, ki je do-
tično kupil co predlagal, ni izkazal s
pooblastilom. Ko je potem prinesel
pooblastilo, smo vlogo takoj izplačali.
V Ljubljani, dne 30. novem-
bra 1908

Kranjska hranilnica.
„Kranjska hranilnica“ se je torej
ojunačila ter nam poslala popravek.
Prav! Toda ta popravek sloni na
tako slabih nogah, da bi bila »Kranj-
ska hranilnica« bolje storila, ako bi
si ga bila prihranila, zakaj v bistvu
se v njem prizna vse ono, kar smo
mi pisali. Fakt je, da »Kranjska
hranilnica« neke vloge ni ho-
tela izplačati, kako se sedaj opra-
vičuje, ko je stvar prišla v javnost,
to je brez pomena za fakt sam. Sicer
pa naj »Kranjska hranilnica« le še
nadalje pošilja take popravke, z za-
vitimi in zvijačnimi popravki resnice
ne bo spravila s sveta. Da pa se bo
spoznalo, kaj »Kranjska hranilnica«
popravlja in česa ne popravlja,
konstatujemo, da si »Kranjska
hranilnica« ni upala poslati
popravka, ko smo priobčili te le
trditve: 1. »Kranjska hranil-
nica« v Ljubljani je društvo,
obstoječe iz 65 samih nem-
ških članov. 2. Stanje hranil-
nih vlog v »Kranjski hranil-
nici« v Ljubljani pada. 3. Skup-
ni znesek rezervnih skladov
»Kranjske hranilnice« je pa-
del. 4. Za varnost hranilnih
vlog v »Kranjski hranilnici«
ne jamči ne dežela, ne kaka
občina — niti člani. 5. »Kranj-
ska hranilnica« ni podvržena
strokovnemu nadzorstvu. 6.
»Kranjska hranilnica« ima iz-
ključno nemške uradnike in ne
enega slovenskega. 7. »Kranj-
ska hranilnica« vzdržuje nem-
ško šolstvo na Kranjskem. 8.
»Kranjska hranilnica« pla-
čuje iz svojega žepa učitelje
na ljubljanskišulterajnski šoli. 9.
»Kranjska hranilnica« vzdr-
žuje nemško gledališče v Ljub-
ljani in je za zgradbo novega
gledališkega poslopja doslej
že darovala nad pol milijona.
10. »Kranjska hranilnica« je
glavništeber kranjskega nem-
štva. — Pozivamo »Kranjsko hranil-
nico«, naj nam ovrže vsaj eno
izmed navedenih trditve. Če
se ji to posreči, se zavezujemo,
da takoj prenehamo z bojem
proti nji. Gospoda okrog »Kranjske
hranilnice« na noge, glejte, na kako
cenen način lahko napravite konec
nekrvavi vojni proti vašemu zavodu!

— **Volitve v gorliško trgovsko
in obrtno zbornico** se bodo vršile
v kratkem. Lahi hočejo zopet opeha-
riti Slovence, da ne bi mogli nidesar
doseči pri volitvah. Vlada jim gre na
roko, ker hoče varovati Lake v tr-

govsko obrtni zbornici, ki voli dva
deželna poslance. Slovenski upravi-
deni ne smejo niti pogledati v ime-
nik, ali so res vpisani ali ne. Izpušče-
nih je izredno mnogo Slovencev iz
imenikov; potem so jih prestavili v
kategorije, v katere sicer ne tijejo,
ali nevarni ne morejo biti v taki ka-
tegoriji, v drugi pa. Z nasilstvom in
seleparijo se pripravljajo volitve v
trgovsko in obrtno zbornico. Še mno-
go truda bo stalo, predno pridejo go-
rški Slovenci v zbornici do veljave,
ki jim gre, ali delali bodo toliko časa,
da se tudi tukaj led prebije.

— **Zastavica okrajnemu gla-
varstvu v Slov. gradu.** »Dumovina«
piše: Nemski nacionalci Poigher,
okrajni glavar slovenjegraški, je dobil
pošteno klofuto. Koncem meseca sep-
tembra se je namreč vršil v Vuhredu
protestni shod po § 2. To pa temu
gosp. dsu ni bilo prav, torej je dal
zasledovati prireditelje, češ, da niso
popolnoma zadostili predpisom zakona
glede zborovanj po § 2. Dvakrat se
je vršila razprava pred mariberskim
sodštem. Skoraj okrog vseh, ki so
bili na dotičnem zborovanju, so hodili
ori žaiki in j h nadlegovali z izpraše-
vanji, mnogo jih je moralo tudi pred
sodišče. Sodiš je tisti Greinitz, ki
pravi, da se »zvijača« pravi po nemško
»Schweineerei«. No, zadnjič pa je pri-
povedoval, da se je vršil »spor« (zbo-
rovanje, zbor!) v tisti sobi, ki ima
»dva dura«. — Mož v začetku ni hotel
govoriti slovenski, šele na energično
zahtevo obtožencev se je to zgodilo.
Priznati pa moramo, da se je celo ta
Greinitz sramoval te obtožbe. Prepri-
čan je bil, da obtožencev ni mogoče
obsojiti. Predlagal je torej pri drž.
pravdnstvu v Mariboru, da se cela
preiskava ustavi. Toda strmite! Funk-
cionar mariborskega državnega pravd-
ništva, Verderber, je pisal maribersk-
emu sodniku: Die Angeklagten
müssen gestraft werden! (Ob-
doženci morajo biti kaznovani!)
Ali je to vaša izvirna »ideja«, gosp.
Verderber, ali pa jo imate od slovenj-
graškega slovenozorca? Pa tudi to ni
nič pomagalo, obtožencev so bili opro-
ščeni. Vi glavar Poigher, pa glejte,
da se čimprej izgubite iz Sl. Grada,
sicer nastane vihar, ki se bo čutil
preko meje tega okraja!

— **Dogodki na dunajskem vse-
učilišču.** Piše se nam z Dunaja dne
30. novembra. Dučim je univerza še
vedno zaprta in se še prav nič ne ve,
kdaj bo zopet otvorjena, je kuratorij
»mensae academiae« le izprevidel,
kako nepremišljen korak je storil s
tem, da je dal zapreti menzo, kjer
obeduje nad 1500 dijakov. Včeraj so
menda nemško-nacijonalni dijaki dali
kuratoriju milostno dovoljenje, da se
sme menza jutri zopet otvoriti. Bilo bi
preveliko zaupanje v pohlevnost slo-
venskega dijaštva, ako bi se mislilo,
da bodo naši dijaki ob času, ko se
žrtvujejo milijoni za jubilejne raz-
svetljave — molče stradali. Pretekli
teden je pokazal gmotno stanje du-
najkega slovenskega dijaštva v naj-
temnejših barvah. Vled zatvoritve
menze so bili naši slovenski akademiki
pač najhujše prizadeti. Obed v menzi
(juha, meso s prikuho in kruhom)
stane 56 vin., oddajajo se pa tudi
posamezne prikuhe po 8 vin. Mnogo
onih slovenskih dijakov, ki obiskujejo
menzo, si ne more privoščiti komple-
nega obeda z mesom (vsaj redno ne),
ampak se mora zadovoljevati z zgolj
vegetarijansko hrano: s prikuhami in
kruhom. To sicer ni bogvekako re-
dilno, in mora vsled takega hranjenja
prej ali slej organizem škodo trpeti,
a napolni le kruleči želodec za par
krajcarjev. Vsi ti reveži so bili vsled
zatvoritve menze dobesedno navezani
na vodo in kruh, kvečjemu še na
kavo v kaki priprosti kavarni, kajti
posameznih prikuh po drugih gostil-
nah po navadi ne oddajajo. Sedaj,
ko bo jutri menza zopet otvorjena, je
upati, da se bo slovensko dijaštvo na
Dunaju zopet naslajalo ob — mensnih
prikuhah. Boljše kot nič sicer, a ven-
dar nezadostno. Jasno je, da mora
pri tem načinu prehranjanja velik del
slovenske akademične mladine trpeti
nepopravljivo škodo. Koliko si jih je
pri taki hrani še nakopalo neozdrav-
ljive želodčne bolezni, na katerih hi-
rajo vse življenje. Koliko jih sploh
moralno in fizično omaga, predno so
dokončali svoje študije! In koliko
krevni pri nas Slovenci, ki tako
povsod potrebujemo zdravega in de-
lavnega razumnštva, izguba vsakega
poedina! Zato treba gmotne razmere
slovenskega dijaštva korenito sanirati.
Slehnemu slovenskemu dijaku bi
moralo biti na razpolgo toliko gmo-
tnih sredstev, da more sicer skromno
a vendar dostojno živeti. Zato po-
navljamo o tej priliki še enkrat že
zadnjič izraženo prošnjo na slovensko
javnost, da bi čim izdatneje podpirala
naša dijaška podporna društva. Danes
se je vršil tu zelo mnogobrojno obis-
kan protestni shod dunajskega ne-
nemškega dijaštva proti zatvoritvi
»Mensae academiae«. Od vseh na-
rodnostnih skupin so bili razmeroma
najštevilnejše zastopani Slovenci —
in sicer vse tri dijaške struje — kar
je najlepši dokaz, da je bilo z zatvo-

ritvijo »menze« najboljše prizna-
deto ravno slovensko dijaštvo. V
imenu slovenskih akademikov je go-
voril filozof Sovre, ki je med bur-
nim odobravanjem izvajal, da so slo-
venski dijaki, dokler ne ustrežejo me-
rodajni krogi upravičeni zahtevi slo-
venskega naroda po ustanovitvi last-
nega slovenskega vseučilišča, pač pri-
sileni obiskovati druge avstr. visoke
šole. Na dunajskem vseučilišču, ki ga
nikakor ne smatramo za nemško, am-
pak za splošno avstrijsko institucijo,
zahtevajo tedaj slovenski dijaki po-
polno enakopravnost z drugimi na-
rodnostmi. Vled tega zahteva tudi
slovensko dijaštvo zase zastopnika v
kuratoriju »Mensae academiae«. Go-
vornik je nato najostreje obojal te-
rorizem nemško-nacionalnega dijaštva,
ki bi bili z zatvoritvijo »menze« skoro
provzročili, da bi ob jutrišnjem ju-
bilejni iluminaciji tisočpet-
sto lačnih dijaških želodcev
krulilo disharmonično himno! Dunaj-
kega slovenskega dijaštva se je
polotila vsled dogodkov preteklega
tedna umljiva nervoznost. Vlek dan
prinese nova presenečenja, ki razbur-
jajo duhove. Zatvoritev »menze«, ki
je pripravila toliko slov. dijakov ob
vsakdanji košček kruha, je pokazala,
da se nas smatra na dunajskem vse-
učilišču za manjvredne goste, katerih
bi se merodajni krogi radi čimprej
iznebili, katerim pa kljub temu ne-
čejo priznati pravice do lastnega naj-
višjega učilišča. Včeraj je došla iz
Grada vest, ki kaže, da se našim
tamošnjim tovarišem ne godi nič bolje:
rektor ondotnega vseučilišča, ki je,
kakor znano, že po ustanovni listini
namenjen zlasti Slovincem, je slo-
venske akademike kruto razžalil. K
vsemu temu se pridružuje še moreča
skrb, kaj bo s slovenskim vseučili-
ščem. Dučim se o naših vseučiliških
zahtevah prav nič ne čuje, postajajo
obljube glede italijanskega vseučilišča
vedno določneje. Slovensko dijaštvo
pričakuje od vseh slovenskih, zlasti
pa od slovenskih poslancev, da bodo
v tem važnem trenutku ostali na
straži in vedeli uspešno zagovarjati
interese slov. naroda. »Slovensko
vseučilišče se mora ustanovi-
viti vsaj istočasno z italijanskim,
ki pa za nobeno ceno ne
sme priti v Trst«, — to je sedaj
parola slovenskih akademikov. Pod
tiskom teh dogodkov bo v prihod-
njih dneh tako na Dunaju kakor v
Gradu in v Pragi nastopilo slov.
dijaštvo vseh struj složno in
skupno za naše kulturne zahteve.
Naj bi ta nastop našel primerne
odmeva tudi v domovini!

— **Odlikovani orožniki na
Kranjku.** Puhvali dekret in remu-
neracijo sta dobila titularna postaje-
vodja Luka Gerkman in Andrej
Blažič, prvi ker je rešil nekega
otroka, da ni utonil, drugi pa, ker
je izsledil roparskega morilca. Po-
hvalne dekrete so dobili nadalje straž-
mešter Fr. Mohorič, titularni straž-
mešter Anton Kovačič ter straž-
mešter Ivan Skodlar.

— **Iz finančne službe.** Za ravnatelja
deželne finančne blagajne v
Trstu je imenovan Silvij Dejaoo,
kontrolor take blagajne v Laomostu.
Carinski nadzornik Frano Štre-
kelj je pa imenovan za višjega ca-
rinskega nadzornika za okrožje fin.
direkcije v Trstu.

— **Iz finančne službe.** Finan-
čna komisarja Karel Bichlmair
in dr. Anton Janežič sta imeno-
vana za finančna tajnika za pod-
ročje fin. direkcije v Ljubljani.

— **Iz državne stavbinske slu-
žbe.** Stavbni praktikant Oskar Ju-
ran je imenovan za stavbnega prak-
tikanta za državno stavbinsko službo
na Kranjsko.

— **Profesorske vesti.** Profesor
na moški pripravniici v Ljubljani g.
dr. Valentin Kušar in profesorja
na ženskem učiteljsku gg. dr. Fran
Ilešič in Josip Verbič so po-
maknjeni VIII. čin razred.

— **Iz poštne službe.** Poštna
oficijantinja Roza Radej je po-
stala poštarica 2. razreda v St. Jurju
ob južni železnici.

— **Iz pisarne slovenskega gle-
dališča.** V četrtek, dne 3. t. m. se
uprizoni prvič dankega najodličnej-
šega pesnika Holgerja Drachmanna
dramatska pravljica »Enkrat je
bil...«, ki se je le v Kodanju igrala
nad 150 krat, a tudi na vseh velikih
odrih z izrednim uspehom. Holger
Drachmann je umrl lani; dosezel je
kot dramatski pisatelj iste velike
uspehe, kakor lirik in novelist. Nje-
gova rodbinska drama »Punka in
metulj« (1882) njegov igrokaz »Strand
by Folk« iz ribarskega življenja, ža-
logra »Alkibiades« in »Sreča v Arenu«
so stalno na repertoarju nordijskih
gledališč. Zlasti Holgerja Drachmanna
pravljice in pripovedke so resnični
umtovori. Dramatska pravljica »En-
krat je bil...« (l. 1886) je prinesla
avtorju največji triumf. Vlada ga je
za to dramo imenoval vitezmom reda
Danebroškega. Še danes je ta drama
najljubša danskemu narodu. Dejanje
se vrši v kraljevini Ilirski in v kra-
ljevinu Danski; glavne osebe so princ

daneke (g. Nučič) princeza ilirska (gd. Winterova) in prinčev oproda Begrad (g. Toplak). Nodeluje vse dramsko osebo. Pripominjamo, da Drachmannova drama ni pisana le za mladino, nego pred sem za odrasle, ker v igri je vse dejanje prav resno. Drama je najskrbnejše uprizorjena.

Cesarjev jubilej in slovensko gledališče. V smislu opetovane izražene želje Njega Veličanstva cesarja se sredi gledališče ni razsvetlilo, nego se je priredila dobrodelna predstava v narodne svrhe. Blagajnica „Dramatičnega društva“ je satorj danes nakazala in izplačala deželnemu odboru društva „Otrok“ znesek 50 K. osrednjemu odboru „Družbe sv. Cirila in Metoda“ znesek 50 K. ter za narodne žrtve z dne 20 sept. t. l. znesek 25 K. (mesto razsvetljave).

„Tgovina in na a narodna dolžnost“ bo suov predavanju g. J. Vidmarjeve prihodnjo nedeljo ob 4 uri pop. v društvenih prostorih „Splošnega slov. tenskega društva“ na R. m. št. 11. Dolžnost vsake zavredne Slovenke je, da se tega sedanjim razmeram tako odgovarjajočega predavanja udeleži. Nobena žena ne sme ostati doma, vsako hčer moraše stariši poslati k temu predavanju. Predavanje je donesek k našemu skupnemu narodnemu delu, ono naj naše žensko udrži v zavednosti pri izpolnjevanju narodnih dolžnosti in jim obenem daj za to potrebnih navodil. V nedeljo tedaj k domenu za zdržno delo vse Slovenke brez razlike strank!

Punčke v narodnih nošah, tiste lučkane, fl tkane in srčkane punčke, ki so jih napravile naše mlado dražestne krasotice za razstavo „Otrok“, ki so bile že na tej razstavi predmet splošnega občudovanja, in ki so do nesle spretnim stvariteljicam vsestransko pohvalo, te punčke so sedaj v Lozarjevi, Vidmarjevi in Podkrajškovi trgovini na prodaj „pol za denar, pol zastoj“. Starši, ne kupujte za Miklavža in Božič drugih punčk, dokler niso vse te pokupljene! Sežite samo po teh! S tem bote svojim otrokom kupili res nekaj lepega, obenem pa še podprli našo državo.

Akademija. V nedeljo 6. t. m. je v dvorani „Mestnega doma“ zanimivo predavanje gosp. oes. svetnika Ivana Franketa o predmetu „Kapital in delo“. Pričetek ob 6. zvečer. Vstopnina po 20 v od osebe, dijaki in delavci prosti. — S tem predavanjem prične „Akademija“ zopet z rednimi predavanji v „Mestnem domu“, ki so se našemu občinstvu toli priljubila. Opozorjamo torej slovensko občinstvo, da se teh predavanj udeleži v mnogobrojnem številu.

Miklavžev večer. Za sobotni Sokolov „Miklavžev večer“ naj se darila v trdnih ovitkih in razločno s imeni označeno oddajo do sobote zvečer do 6. ure, v trafiki gospe Sešarkove v Selenburgovih ulicah in pa na večer prireditve pri blagajni.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Ljubljani je v proslavo vladarskega jubileja naklonil g. Ladislav Pečanka, ravnatelj kreditne banke 10 K, odvetnik g. dr. Ivan Milan Hribar pa 5 K. gospa Ana Josin, o. kr. blagajnika soproga je poslala društvu zvežen koristne zimske obleke, po kateri je v krogih malih varovancev društva obilno povpraševanja.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Ljubljani so v proslavo Najvišjega vladarskega jubileja naklonili: Gospa Vilma Josinova, o. kr. vrtnarica 2 K in g. spodje odvetnik dr. J. Furlan 10 K, o. kr. blagajnik E. Josin 4 K in o. kr. sodn. tajnik F. Milčinski 10 kron.

Društvo c. kr. davčnih uradnikov na Kranjskem naznaja, da se vrši VII. letni občni zbor v nedeljo, dne 6. decembra ob 10 dopoldne v prostorih restavracije „Roža“ v Ljubljani.

Trije vojniki 27. pešpolka so vprizorili pred kratkim lov na nekega mladega fanta. Preganjali so ga iz ulice v ulico, končno jim je pa dečko ušel v „Narodni dom“. Vojaki so stražili, kdaj pride ven. K sreči je prišel iz „Narodnega doma“ gospod, ki je dečku dal zaščito, da si je upal na prosto. Takih zabav vojakov 27. pešpolka ne potrebujemo v Ljubljani!

Glas iz občinstva. Piše se nam: Vozni promet na dolenski državni cesti je jako živahen, posebno od dolenskega kolodvora po Karlovski cesti v mesto. Ta promet je pa zelo oviran in vznokus, ki vodi lahak ali težak voz celo nevarno, ker se električnem vozu mnogokrat ni mogoče izogniti. Posebno ob tržnih dnevih se nabaja pred gostilnicami na Karlovski cesti, v Florijanskih ulicah, razbirjenih Rožnih ulicah in na Starem trgu mnogo tovornih vozov, stoji v dolgih vrstah po več ur na cesti. Pušanje teh vozov na cesti vzame toliko prostora, da mnogokrat za promet ni drugega kraja, kakor samotir

električne železnice. Z veseljem se je pospravljalo delo razširjenja Rožnih ulic, ker je bilo zares zelo potrebno, a malo bode ta lepo razširjena ulica vozuemu prometu koristila, ako se bode dopuščalo, da se na njej sedaj ustavlja lojtreki in drugi tovorni vozovi. Po ustanovitvi električne železnice se je pač govorilo, da se ne bode smelo več vozove na cesti pred gostilnicami puščati in res za nekaj časa se je to tudi precej uvaževalo. Posebno sedaj pa je prišlo puščanje vozov na cesti zopet v navado, kar pa drugi vozni promet prav zelo ovira. Dležno vladu in mestni magistrat prosimo najvljudneje naj bi se ne dopuščalo na mestnih ulicah in na državni cesti, kjer ni zadosti prostora z nastavljenjem prasnih vozov cestni promet ovirati. Več meštanskih posetnikov lahkih in tovornih vpreg.

Zakaj ne bi bil filharmoničen koncert ob pogorjenih mizah? Takih in sličnih vprašanj sedaj kar rosi izpod goste ljubljanske megle. Da, res, zakaj ne bi bil? Pridite vi vsi, ki vam taka vprašanja povzročajo nepotrebnih skrbi, v nedeljo na koncert in prepričali se boste, da značaj filharmoničnih koncertov ter njih umetniška vrednost že s osirom na naše razmere brezpogojno zahteva, da vsak poslušalec pazno sedi na svojem stolu in da je užitek filharmoničnih koncertov šele tedaj res pravi užitek, če se ne vrši pri pogorjenih mizah.

Posnemajmo Nemce! Tukajšnji sodarski mojšer Johann Buggenig, ki jo je pribral v Ljubljano od nekdaj iz rajha, je odgovoril pripeku Avgustu Jenku dobavo peciva in jo izročil Nemcu Gärtnerju. Tako Nemci dosledno izvajajo geslo „Svoji k svojim“. In mi? Koliko je še Slovencev, ki dajo zaslužka Buggeniju, ki bi sicer že zdavnaj zmrznil, če bi živel od samih Nemcev. Posebno slovenski vinotrtiči mu baje kaj radi dajo delat sode!

Orožniška uniforma. V spopolnitev novice tičode se orožniškega imenovanja povodom jubileja se nam poroča, da bo od 1. decembra naprej vsak orožnik, ki služi 4 leta in ima dobre „konduite“ imenovan stražmeštom. V razločitve postajnih poveljnikov, ki dobe istotako 2 cm širok distinkcijski trak — in ne dvojen kakor se je poročalo — od gorej imenovanih imajo postajni poveljniki še en zlat gumb na našitkih bluz in plaščev z imenom Njega Veličanstva.

Umrli je v Zgornji Šiški gospa Ivanka Suva. Pogreb bo jutri popoldne. N. v m. p.!

Dinamična patrona se je razletela v roki 14letnemu Marku Kobalu iz Planine pri Vipavi, a ga k sreči samo lahko ranila. Kaka nesreča bi se lahko zgodila, ker je bilo takrat več otrog poleg.

Nesreča v rudniku. V Rablju je pri razstreljevanju zadelo 25letnega rudarja Antona Urbanca tako hudo, da je kmalu umrl.

Umora obtožen in pred goriškimi porotniki obsojen je bil ogrski cigan Rostas Lajoš na pet mesecev ječe.

Porotno sodišče je Aue Ole-nik obsodilo na 5 let težke ječe. Obsojenka je po razglasitvi sodbe kričala, da se od takih kmetov, kakor so porotniki, ne da čboditi ter hotela v nje vreči pred njo stoječi kozarec vode, kar pa je zaprežil paznik, ki je stal poleg nje.

V Sodnijskih ulicah v dr. Pirčevi hiši je otvoril g. Jos. Droll trgovino glasbil, električnih klavirjev gramofonov itd. Glej inserat.

Corrigendum. V včerajšnji brzojavki iz Zagreba se je vrnila ne-ljuba tiskovna pomota. Tiskano je bilo „hiša habsbursko-bosanska“, a glasi bi se moralo pravilno „hiša habsbursko-lorenska“.

Drobne novice.

Nesreče na železnici. Pred Zagrebom sta včeraj zjutraj trčila skupaj dva osebna vlaka. Strojnik je mrtve, več oseb je hudo ranjenih. V Veliki Gorici sta trčila skupaj dva tovorna vlaka. Tudi tam je bilo več oseb težko ranjenih. Vzrok je bila baje gosta megla.

Dunajsko vseničilišče se jutri zopet otvori, ker so Italijani izjavili, da ne bodo več demonstrirali.

Italijanske finance. Italijanski državni proračun za leto 1909. izkazuje 30 milijonov prebitka.

Pariška megla. V Parizu imajo tako gosto meglo, da so morali ustaviti promet tramvaja. Zgodilo se je že mnogo nesreč.

Zaradi velikih poneverb pri varšavskem magistratu se je ustrelil ravnatelj uradov Milovenski.

Sejh - Ul - Islam, vrhovni poglavar mohamedanske vere je baje podal demisijo.

Razne stvari.

* Velike nesreče pri jubilejni razsvetljavi na Dunaju. Snočna slav-

nostna razsvetljava na Dunaju je zahtevala mnogo žrtve. Število ranjenecv še ni znano. Mrtvi so trije, med njimi tudi deželni poslanec Hölzl. Najhujša katastrofa je bila pri vratih na dvor. Ker so ugasnile električne luči, je množica pritislila proti železni ograji, da so prvi padli čez ograjo ter potegnili druge za seboj. Zelo mnogo je bilo pri tem ranjenih, a deželnega poslanca Hölzla so zmečkali, oziroma zadušili. Kmalu nato se je v bližini onesvestila žena predsednika notarske zbornice dr. Mayerhoferja ter izdihnila še preden je prišlo rešilno društvo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Preki sod v Pragi.

Praga, 2. decembra. Danes ob 9. dopoldne je bil tu razglašen preki sod. Preki sod velja za mesto Prago in za predmestja Smihov, Kraljevi Vinogradi, Karlin, Nusle in Žižkov. Policija je izdala razglas, da so prepovedana vsaka zbiranja na ulicah. S tem je prepovedan tudi bumel nemških dijakov. Ob osmih zvečer morajo biti zaprta vsa hišna vrata. Prepovedano je nositi kakršnekoli društvene znake.

Žrtve včerajšnjega večera.

Dunaj, 2. decembra. Pri včerajšnji jubilejski razsvetljavi je bilo mnogo ljudi poškodovanih in ranjenih. Mrtvih je pet oseb in sicer deželni poslanec Hölzl, gospa Mayerhofer, potnikova žena Poppel, 17letna dekla Petru in 25letna prodajalka Aischl. Javnost je vsled teh nesrečnih slučajev ogorčena, ker poklicani krogi niso skrbeli v zadostni meri za varnostne odredbe.

Cesarjev jubilej.

Dunaj, 2. decembra. Cesar je danes prisostvoval slovesni službi božji in potem sprejel člane cesarske hiše, ki so mu čestitali k jubileju.

Dunaj, 2. decembra. Cesar je podelil načelniku kabinetne pisarne baronu Schiesslu veliki križec Leopoldovega reda.

Železniška nesreča v Zagrebu.

Zagreb, 2. decembra. Včeraj se je tu zgodila težka železniška nesreča. Na Savski cesti sta trčila osebni vlak iz Broda in tovorni vlak iz Karlovca skupaj. Vlakovodja Mijo Kerka je bil ubit, pet kmetov je bilo pa težko ranjenih. Razbitih je več vagonov. Vzrok nesreči je železniška uprava, ki ne poskrbi za povečanje kolodvora.

Odstop češkega namestnika.

Praga, 2. decembra. Listi poročajo, da bo v najkrajšem času odstopil namestnik grof Coudenhove. Njegov naslednik bo baje sedanjí vojaški poveljnik praški general Koller.

Škof Doppelbauer umrl.

Linec, 2. decembra. Tukajšnji škof Doppelbauer je danes umrl. Rojen je bil 1. 1844. v Weisskirchenu na Zgornjem Avstrijskem.

Uradne vesti ograde vlade.

Budimpešta, 2. decembra. Službeni korespondenčni urad razglša: »Esti Ujsag« piše, da kupujejo trgovci v Bosni velike množine živeža. Trgovski promet je popolnoma ustavljen, ker se vse železniške proge rabijo v državne svrhe.

Budimpešta, 2. decembra. Uradno se razglša, da je dobilo parobrodno društvo »Ungaro - Croatia« nalog, naj ima v reškem pristanišču pripravljene parnike za prevoz vojaštva. Ravnateljstvo ogrskih državnih železnic je ustavilo za tri dni ves tovorni promet, da se omogoči prevoz vojaštva. Ravnateljstvo južne železnice in dalmatinske železnice je dobilo ukaz, naj vse potrebno ukrepe za slučaj potrebe. Načelniki postaj so dobili zaprežena pisma, ki jih smejo odpreti šele, ko se jim to izrečno naroči.

Budimpešta, 2. decembra. Iz Kanize odhajajo posebni vlaki proti Bosni. Vsi ti vlaki vozijo razne potreščine za armado. Vojaška oblast ničesar več ne prikriva in je odredila, da se sme o vsem tem poročati javnosti, ker hoče, da je javnost poučena o vsem, kar se bo v bodoče storilo za obrambo monarhije.

Miskolez, 2. decembra. Četrtil batljon 65. pehotnega polka je dobil povelje, naj se napoti proti jugu. Polk je danes odšel.

O priliki 4426 3

vladarske 60 letnice Nj. Veličanstva

se spominjajte

Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana!

Darila.

Upravištva našega lista so poslali:

Mesto razsvetljave v proslavo cesarjevega jubileja se darovali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Marija Gosar 2 K, g. Ignacij Verbaš 3 K, g. Kopitar 1 K, g. Mioka Vrančičeva z rodbino 4 K, g. Jos. Bartlova z rodbino 6 K, dr. Alb. Kapus 10 K, g. Fran Govekar 3 K, gosp. Ivan Mejač 25 K, g. Jernej Klemenc, gost. in pos. 5 K, g. Lad. Pečenka, ravn. ljublj. kred. banke 10 K, g. Henrik Franzl 5 K, neimenovan trgovec 3 K, g. Fran. Krapež, kavarar 5 K, g. K. Černe, mesar 3 K, dr. Ant. Švigelj, odvetnik 5 K, rodbina Šega tu 3 K, 1 b. letnik viš. dekliske šole o priliki cesarjevega jubileja 7 K, g. L. Schwentner tu 10 K, g. Černe 1 K, Neimenovana v Metliki 2 K, g. Al. Zajec v Šiški v proslavo 60 letnice 10 K, g. Al. Vidic v Ljubljani 4 K, g. Jos. Medica v Št. Petru 5 K, g. P. Miklavčič 2 K, g. Albina Blaznik 2 K, g. Anton Simčič, rev. dež. naklade 2 K, g. Oldřih Rousek v Mengšu 10 K, g. dr. Mavricij Rus 10 K, g. Fran Vidali 2 K, g. Anton Šare, trg. v Ljubljani 10 K, rodbina prof. Voduškova 5 K, Al. Pogačnik tu 4 K. Skupaj 179 K. Živeli!

Za žrtve 20. septembra 1908.

G. Anton Novak, gost. pri „Starem zajcu“ 4 K, g. A. Klobučar, sod. nadsvetnik v poklju 4 K, rodbina Deu-Eggenberger 10 K, g. Fran Govekar 3 K, g. Jernej Klemenc, gost. in posest. 5 K, g. Fr. Blumauer, tapetnik 2 K, g. Janko Svetlin 2 K, g. Fran Krapež 5 K, g. Zalar 2 K, Skupaj 37 K. Srčna hvala!

Za stradalajoče s'ovenske vlsokolejce na Dunaju: G. M. Bayr, vdova c. kr. rač. svetnika 3 K, g. Fran Krapež, kavarar 10 K, g. Karel Černe, mesar 2 K, K—c 5 K, g. Frid. Stark 4 K, g. Roza Kutay 2 K, Rozica iz sv. Križa pri Trstu 5 K, g. P. Miklavčič 5 kron. Skupaj 33 K. Srčna hvala!

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana: G. M. Bayr 3 K, dr. Karl vitez Bleiweis Trsteniški 6 K, gosp. Al. Zajec v Sp. Šiški, v proslavo 60 letnice 10 K. Skupaj 19 K. Srčna hvala!

Za nebrečno rodbino Kisele: G. Katarina Smole 2 K, Umberger, Tory, Hrehorič, Mazi, Ankona, Jagodic, Franzl, Kolar, Dacar, Ciuha, Mulaček, Paper, Koželj in Vašič zložili 10 K. Skupaj 12 K. Srčna hvala!

Za „Družbo sv. Cirila in Metoda“: Dražestna gospiča Katjuša Kamenšek, gojenka viš. dekliske šole, je nabrala o priliki krsta Kamenškovega sina Dušana, K 9. — Železniško uradništvo na ljublj. južnem kolodvoru K 88-30 mesto venca na krsto padlima žrtvama. — G. Auer in K. Sturm v Begunjah K 4 mesto streljanja dne 2. grudna. — Dražestna gospiča Berta Dimicova nabrala na praznovanju srebrne poroke g. Karnovskega v gostilni g. Fazarinca na Ostružnem pri Celju K 15-20. — Na zadnjem sestanku v Ptuj darovali obitelji Topolovec, Oroslav, D. in M. Sekirnik in Kmet K 5, le Janez iz Sveče se je protivil iztisniti par kronic za šolsko družbo. — Neimenovan nabral v veseli družbi v gostilni g. Faturja v Parjah K 5. — Štiriletni Ladoslav Macorati v Divači nabral K 6-52 pod geslom: „Mali sem fantiček“ nabral sem mal dobiček, ker od „Bovčice“ sem zapel, da je lahko sv. Ciril in Metod vesel. Posnemajte me fantički mladi, in zbirajte za „Družbo“ radi. — G. Filip Izlaker v Št. Petru nabral v veseli družbi K 3-22 pod geslom: „Kar imamo, vse prodamo, da za „Družbo“ damo. — Skupaj K 166-24. — Srčna hvala!

Za žrtve 20. novembra: Omizje v gostilni Kreutzer K 162. — G. Pepica Veberjeva iz Maribora K 35 kot preplačilo za po trdki J. Bahovec v Ljubljani v ta namen razprodano poslano blago. — Županstvo Bloke valed tozadavnega občinskega odbora K 20. — Nedognan preostanek pri računih gg. I. Lončarič, F. Slane in I. Jenko K 6-04. — G. E. Ivanc iz Sodražice nabral v Pakiževi gostilni v Ribnici K 4-50. — G. A. Kravanja v Idrjici nabral v veseli družbi K 5-64. — G. Viktor Magajna v Divači nabral od starejšin in drugih K 32-14. — Skupaj K 104-94. — Srčna hvala! — Živeli!

Za stradalajoče slovenske dijake na Dunaju: G. Bergant nabral K 68-60. — Napredne Slovenke v modnem salonu M. Šega K 5. — G. Albin Lajovic nabral v Šmartnem in v Litiji K 15-10. — Slov. trg. društvo „Merkur“ K 50. — Prof. Tavčar K 20. — Vesela družba v gostilni Vojevič K 240. — V gostilni g. Belleta na Uncu se je nabralo K 11. — dr. Reja, zdravnik v Kamenju K 10 K. — G. F. Reudla na Brdu nabral v gostilni g. Jos. Rus v Št. Vidu v veseli družbi Ljubljancanov K 10-44. — G. A. Jugovic v Krškem K 20 z željo za boljšo bodočnost. — Neimenovan K 10 za slovenske fante na Dunaju. — G. Fr. Žagar v Markovcu K 50. — Na shodu jugoslovanskega dijaštva v Gradcu bilo nabranih K 20. — Skupaj K 292-54. — Srčna hvala! Živeli!

Za spomenik žrtvam: Županstvo Bloke valed tozadavnega občinskega odbora K 20 K. — Živelo!

Za kočevskega „Sokola“: G. Tončka Gaber nabrala v Škofji Loki ob priliki obiska nekaterih ljubljanskih „Sokolov“ K 10-18. — Živela nabralka in darovalci! — Na zdar!

Za rodbino Kisele: Trije pri Zupančiču a 1 K, pisarniški uradniki dež. vlade zložili 17 K, trije gospodje v Marčanovi gostilni 3 K. — Skupaj 23 K. Srčna hvala!

Mnogostranska poraba. Glavov ni do macega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo“ francosko žganje in sol, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže s njim, kadar koga urga, vlado to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica K 1-90. Po poštnem povzetju pošlita to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepat, za namovan z varnostno namko in podpisom 6 35-16

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomouc. Kemično-tehnična preiskava je izpricala, da je „Seydlin“ prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje. 2

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšee priznana **Tanno-chinin tinktura za lase**

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodlom i krona. Razpošlja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, spoelalliet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dož. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljova cesta št. 1 poleg novegrajenega Fran Jožefovega tebil. mesta 16 48

Žitne cene v Budimpešti. Dne 1. decembra 1908.

Termin
Pšenica za april 1909 „ za 50 kg K 1291
Pšenica za oktober 1909 „ za 50 kg K 1 5
Rž za april „ za 50 kg K 1090
Koruza za maj „ za 50 kg K 756
Oves za april „ za 50 kg K 884
Efekt v. 10 vin. ceneje.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 306. Srednji aralni tlak 786-9 mm.

decem	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebe
-------	----------------	-----------------------	-----------------	---------	------

1.	9. zv.	746-5	-4-5	sl. svzhod	megla
2.	7. zv.	745-7	-6-5		
3.	2. pop.	743-6	-1-2	slab jug	jasno

Srednja včerajšnja temperatura -4-3°, norm. 0-4°. Padavina v 24 urah 00 mm

+

Potrtim srcem javljamo, da je gospodu Vsemogočnemu dopadlo poklicati nepričakovano k sebi v boljšo večnost soproga, očeta, brata, svaka itd, gospoda

Karla Stupica

gostilničarja v Sečurju pri Kranju

ki je danes ob 2. uri zjutraj, v 32. letu svoje dobe preminul.

Pogreb se vrši v petek, dne 4. decembra ob 1/4. iz hiše žalosti na Viru k župni cerkvi v Dobu.

Svete maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Umrlga priporočamo v blag spomin in molitev. 4461

Sečur pri Kranju, 2. dec. 1908.

Fani Stupica roj. Kavar, soproga.

Fanci Stupica, hči. — Fran, Josip in Janko Stupica, bratje — Marija in J. sip Stupica, starši. — Marija Urenjak roj. Stupica, Julijana Stupica sestr. — Amalija in Marija Stupica, svakinji.

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, gospa

Ivanka Suwa

danes, 1. decembra ob 3. uri popoldan po dolgi mučni bolezni, previdena s sveimi zakramenti z umirajočo mirno zaspala v Gospodu. Pogreb bo v četrtek, 3. decembra ob 3. popoldne iz Zgornje Šiške št. 48 na pokopališče v Dravljah nad Ljubljano.

Sv. maše se bodo služile v raznih cerkvah. 4459

Nepozabljivo rajniko priporočamo v spomin in molitev.

V Zgornji Šiški, 1. dec. 19. 8.

Žalujejo ostali.

Benediktinska voda za lase.

odpravi takoj izpadanje las, prhljaj. Neprekosljiva za ohranitev in negovanje lepih las. V Ljubljani jo prodaja Alb. Derganc, brivec, hotel „Pri Malih“ Strassburg.

Sijajna eksistenca! Edina prodaja Graetzinove luči

na lastni račun se odda za Ljubljano in okolico spretnemu trgovcu, ki razpolaga z vsaj 500 kronami. Vpoštevali se bodo samo brzo odločni ponudniki ki takoj sklenejo Velik zaslužek z najamom. Ponudbe pod „Graetzin Licht“ na anončno ekspedicijo Edvard Braun, Dunaj, I. Goturmstrasse 9. 4451

Pozor kapitalisti!

Prva tvornica dišečega mila in vonjav v Trstu je naprodaj.

Odlikovana s petimi zlatimi kolajnami in je dobila pred kratkim najvišje priznanje trgovskega ministra avstrijskega. Zaslužek zagotovljen okoli 40 000 kron na leto.

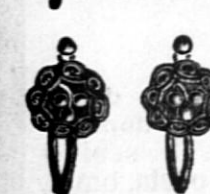
Pojasnili samo resnim reflektantom pri Giuseppe de Grandis, Caffè Tommaso, Trst. 4229-5

Nizko pod ceno

prodajam radi pomanjkanja prostora obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče za gospode in dečke kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.

Konfekcijska trgovina A. Lukič. Pred Škofijo št. 19. 3871 32

Fr. Čuden urar in trgovec v Ljubljani Prešernove ulice

Lepa božična in novoletna darila. Najraznovrstnejša in najcenejša izbira: Briljantni uhani in prstani, Zlate, srebrne in nikljaste ure in verižice.

Prave švicarske ure „UNION“ ki so prav fine in natančne, a skoro nič dražje od drugih vrst.

Vsakovrstne lepe stenske ure. Namizna oprava iz pravega in kina srebra.

Šivalni stroji lahkokotiči.

kolesa najboljših vrst in vse kolesarske potrebščine.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštne prosti.

Delničar pravih švicarskih ur „Union“ v Bielu (Švica).

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino izkustarjev, pisom in drugih tiskanih skrbni čeno v tej stroki izveščen aradnik.

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Lepo posestvo

Kdor ima veselje do bolj velikega in lepega posestva ter do živinoreje tudi gozd in pritlikline (fundus) v dobrem stanju, in bi rad kupil, naj vpraša pod „Gostilna-Veroin št. 11“ Celje, poste restante. 4453-1

Prva češka tvornica reklamnih trakov S. Čamperlik, Praga VIII.

Najcenejše vezanje in najkoristnejša reklama. 4457 1 Ceneje nego motvoz.

Vsak dan 400-500 litrov dobrega polnomastnega mleka

se išče napredaj želi se letna pogodba. Točno p. nudbo na Prve mlekarice na Reki Jos. Mindinger, Reka, Via Adamich 4458 1

Hiša

pripravna za vsako obrt je napredaj v Domžalah ob Dunajski cesti. Več pove g. Anton J. M., kleparski mojster v Domžalah št. 106.

Tržaška firma na debelo išče 3-4 hl

mleka

vsak dan.

Ponudbe pod „Celestino“ Trst, glavna pošta restante 4376-2

Gostilna

s koncesijo Kramar v Ljubljani, Dolenzka cesta št. 5 se da

v najem (zakup)

s dnem 1. februarja 1909 ali pa tudi takoj

Poizvedbe v odvetniški pisarni dr. Frana Poček v Ljubljani, Stari trg št. 30. 3960-6

Veliko zalogo gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi komadi plošče od K 1-8 naprej priporočam

FR. P. ZAJEC, urar 2991 Ljubljana, S. arl trg 26. 45

Prvi kranjsko-slovenski uglaševalec klavirjev

G. F. Jurásek Ljubljana, Sv. Petra cesta 62 I. nadstropje

uglašuje klavirje, kakor tudi prevzema popravila vseh sistemov klavirjev in preglašuje brezplačno. — Uglasuje tudi „Glasbeni Matiči“. 3532-1

Pristna istrijanska iz lastnih vinogradov pridelana

VINA

prodajata po najnižjih cenah, in sicer od 56 litrov naprej

črno à 28 h, belo à 32 h.

V steklenicah: črno à 36 h, belo à 40 h.

Brata Ivan in Sime Saron

Jesenice na Gorenjskem št. 114.

SUKNA

In modno blago za obleke priporočam firmo Karel Kocian tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem. 31 Tržiška ceno. Vzorci franke.

Ne pozabite naročiti!

Prodajam dokler bo kaj zaloge, velike, brezhibne ostanke 6-10 metrov dolge in sicer kavalas, oklford, okfir, barhent itd 40 m samo za K 1675; 40 m pristnobarvnega kavalasa za preobleke za K 18— franko, torej brez nadaljnjih stroškov. Blago je dobro in bo vsakdo zadovoljen. 4366-2

Ig. Brož, edina krščanska tkalnica Náchod na Češkem.

Velika izbira zadnje novosti, 1908 Sezija 1909 damskih in otročjih klobukov.

Najnovejše bluze svilnate, batistne, čipkaste, volnate in iz modnega blaga, moderni pasovi, damski in otroški predpasniki, spodnja krila, ovratniki in kravate.

F. Just-Maschke

Ljubljana, Židovske ulice šte. 3. 2252 24

Za slabokrvne in prebolele

Pijte pristni marsala v steklenicah 7/10 l po K 1-50 najfinejše vino Wermouth v stekl. 7/10 l po K 1-

Dalje priporočam:

Pristna namizna in desertna vina najboljšje produkcije po primernih cenah.

Direktni uvoz. 3910-10

FRANCESCO CASCIO, LJUBLJANA Šelenburgove ulice.

I. Wanek

krznar in izdelovatelj čepic 3647-16

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 21

priporočam običnost svojo bogato zalogo naj nejih kozuhov, klobukov, lastno izdelovanje čepic vseh vrst ter velika zaloga raznovrstnih kož. S. vojaštvu se opozarja na bogato izbo

Prezema vsa v svojo stroko spadajoča popravila proti najnižji ceni ter kupuje kože alijskine po najvišjih dnevnih cenah.

Postrežba točna, cene solidne.

Od 25. novembra do 25. decembra

prodajam na svojih prostorih v Šolskem drevoredu poleg jubilejnega mestu

Prima slanino

brez kože od prašičev iz lastnih pitališč

I. vrste kg kron 1-50

II. " " " 1-30

Meso istih prašičev:

I. vrste kg kron 1-40

II. " " " 1-20

Elia Predović.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.

Obhod iz Ljubljane jut. zel. 7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. žel., Trst, dr. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Prago. 7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje. 9-26 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago. 11-28 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec. 1-05 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje. 3-45 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago. 7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje. 7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago. 10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico). Obhod iz Ljubljane dr. kolodvor: 7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik. 8-05 popoldno. Osebn. vlak v Kamnik. 7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik. 10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.) Prihod v Ljubljano dr. kolodvor: 6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika. 10-59 predpoldno. Osebn. vlak iz Kamnika. 6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika. 9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.) (Odhodi in prihodi so označeni v srednje evropskem času.)

G. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Ženitna ponudba. 4389-2

Delavski paznik vojnega arsenala, s stalno službo in pokojnino, vdovec, se želi poročiti s priprosto gospico ali vdovo brez otrok, staro okrog 40 let. Glavni pogoj je, da mora biti gospica. Ponudbe se prosijo na naslov „E. K. poste restante Pulj 14“. Na pisma brez podpisa se ne ozira.

Iščem za Gorenjsko zastopnika

s sedežem v Kranju, kateremu sem pripravljen plačevati po 80—120 K mesečne prispevnine za potovanje ter po 20% provizije od doseženega prometa.

Prijazne ponudbe z opisom dosežanj delovanja in referencami sloviti na upravnstvo „Slovenskega Naroda“.

4432-2

Kavarna in restavracija „Švicarija“

se priporoča cenj. občinstvu. 3890

Št. 37172. 4280-3

Razglas.

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so

proračuni o dohodkih in troških za leto 1909:

1.) mestnega zaklada; 2.) mestnega ubožnega zaklada; 3.) zaklada meščanske imovine; 4.) ustanovnega zaklada; 5.) mestne elektrarne; 6.) mestnega loterijskega zaklada; 7.) amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila; 8.) mestnega vodovoda in 9.) mestne klavnice

sestavljeni in bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dni in sicer od 25. novembra do 8. decembra 1908 na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 23. novembra 1908.

Št. 36391. 4357-2

Razglas.

Ker je nastopilo zimsko vreme, je podpisani mestni magistrat primoran, p. n. hišne gospodarje in oskrbnike v deželnem stolnem mestu Ljubljani opominjati na nastopna določila cestnopolicijskega reda, katera se glase:

1. Kadarkoli zapade sneg, dolžan je lastnik, oskrbnik, hišnik ali najemnik hiše, stavbišča ali drugih prostorov hodnik ali pešpot tik posestva nemudoma očistiti snega in če vsled tega polzi ali kadar se napravi poledica, tudi takoj posuti s peskom, pepelom ali pa kako drugo tako stvarjo. Snaženje in posipanje izvršiti je v širini hodnika ali pešpota. Kadar zapade sneg ponoči, ali se napravi poledica, opraviti je osnaženje in posipanje vsaj do 7. ure zjutraj.

2. Pri neprestanem sneženju osnažiti je hodnik ali pešpot večkrat na dan in tako posipati, da ni nevarnosti za pešce.

3. Z dvorišča se ne sme sneg ali led odkladati na cesto, temveč ga je voziti v Ljubljano ali na odkazana odladišča. Sneg, ki sam zdrži ali se pomeče s streh, morajo hišni posestniki nemudoma ob svojih stroških voziti s ceste.

4. Kadar je južno vreme, je hodnike in pešpota po potrebi večkrat na dan očistiti luž in blata.

Kdor se ne bo zmenil za ta določila, bo kaznovan po cesarski naredbi z dne 20. aprila 1854, št. 96 drž. zak. z globo 10 K do 200 K, odnosno v slučaju, če bi se globa ne mogla izterjati, z zaporom od 24 ur do 14 dni.

Vrhu tega bo pa magistrat dal izvršiti dotično opuščenost ali nemarno storjeno delo na dotičnega gospodarja stroške.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane dne 17. decembra 1908.

! Miklavževa in božična darila!

H. Suttner

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino

Mestni trg, nasproti rotovža Ljubljana Mestni trg, nasproti rotovža

priporoča svojo veliko zalogo vseh prvih in najboljših vrst pravih švicarskih :: zlatih in srebrnih :: žepnih ur najboljšo-večih znamk Schaffhausen, Glashütte, Omega, Bilodes, Urania, Roskopf itd., zlatih in srebrnih verižic, obeskov, okraskov, zaponk, uhanov in prstanov z navažnimi in briljantnimi kamni; pristno srebrnega in kina jedilnega orodja, nastavkov ter drugih predmetov iz kina srebra.

Vedno največja izbira najnovejših salonskih ur, ter specialitete stenskih ur s kukavico, budlik in drugih. 3549 17

Zahtevajte moj veliki cenik, ki ga tudi po pošti pošljem zastoj in poštnine prosto. Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

Predstave ob delavnikih: ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri

Ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopoldne in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Vsako soboto in sredo nov program

Slike se dobivajo samo iz prve svetovne pariške tvornice Pathé Frères.

Kinematograf Pathé

prej „EDISON“

Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“.

Cene prostorom:

I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin.: I. prostor otroci 40 vin., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Vsaki četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave za učence po znižani ceni. I. prostor 20 vin. II. prostor 10 vin. 4455

Za takojšnji nastop se sprejme dobro izurjeni

trgovski pomočnik

mešane stroke pri tvrdki Josip Urek v Kostanjevici. Vojaščine prosti imajo prednost! 4364-5

Vodovodi Inženir - hidrotekt 3664-116

Konrad Lachnik, Ljubljana

kanalizacije, kopališke naprave Beethovenove ulice šte. 4. Brzojavl: Lachnik-Ljubljana.

Projekti in izvršite pri domači specialni tvrdki (tehn. zved. mnenja ob poveritvi gradbe zastoj).

Sprejema zavarovanja Sloveškega življenja po najraznovejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajšimi se vplačili.

Vsaki član ima po pretoku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“ 45-140

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondl: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814 430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, šigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Slovenskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Pozor! V občini Črni vrh (Vertegniglo) v Istri, postaja Buje, je letos vino obrodilo izredno dobro in ga je dvakrat več nego lani. Gospodje trgovci z vinom in gostilničarji bi tukaj lahko dobro kupili. 4377-2

Naj se obračajo name podpisane, ki bom vsakemu naznanil kakšne cene ima tukajšnje vino in tropinovec.

Sauro Josip posestnik in vinski sensual ali mešetar pošta Črni vrh (Vertegniglo) št. 140 v Istri,

Gostilna

„Pri Bobenčku“ na Glincah z novo urejenimi prostori, acetilensko razsvetljavo in lepim vrtom s koncesijo vred se odda zaradi bolezni takoj ali pozneje v najem.

Istotam se odda tudi prodajalnica, več stanovanj in delavnica.

Več se izve na Glincah št. 37 pri Ljubljani. 408-11

parketska dela

prevzema ter da material

JOSIP PUH Ljubljana, Gradaške ul. 20.

Ceno! Solidno!

Ceno posteljno perje.

Kilogram sivega, puljenega 2 K, polbelega 280 K belega 4 K, prima kakor puh mehkega 6 K, veleprima puljenega, najboljše vrste 8 K. Puh, siv 6 K, bel 10 K, prsi puh 12 K, od 5 kilogramov naprej franko.

Izgotovljene postelje iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga) pernica, velikost 170x116 cm, z dvema zglatnikoma, 30x58 cm, zadostno napolnjeno z novim, ščiščenim in stanovitnim perjem, 16 K, napol puh 20 K, puh 24 K, pernica sama 12, 14, 16 K, zglatnik 3, 350, 4 K razpošlje po povzetju, zavoj zastoj od 10 K naprej franko. 3594-9

Maks Berger eschenitz št. 225, Šumava, Češko. Neugajajoče se zamenja ali denar vrne. Cenovniki zastoj in franko.

Modni salon

Častitim damam priporoča

: klobuke : le najfinejšega okusa

Jda Škof - Vanek

Pod Trančo.

Žalni klobuki vedno pripravljeni. Za o tudi venci s trakovi in razne cvetlice, doma izgotovljene.

P. n. občinstvo! 4436-2

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da mi je podelila c. kr. vlada

koncesijo za posredovanje

za nakup in prodajo nepremičnin, posestev, hiš, zemljišč, gozdov, stavbišč itd. in oddajo stanovanj. S tem je spojena posredovalnica za starinske stvari (antikvitete), bodisi knjige, orodja, stenski okras, zlato, srebro, splošno hišno oropje, obleko, stroje, vozove itd. — Kdor želi kaj kupiti ali prodati, naj se izvoli blagohotno obrniti na mojo posredovalnico, kjer dobi pojasnila, bodisi glede nakupa ali prodaje gori omenjenih stvari. — S tem se priporočam s spoštovanjem

ALBERT DERGANČ, Marijin trg šte. 2, nasproti Frančiškancov.

Slovenska tvrdka čevljev domačega in tvorniškega izdelka

MATEJ OBLAK čevljarski mojster

Kongresni trg šte. 6 v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo v lastni delavnici.

3462-15

Velika božična prodaja!

Priporočam veliko zalogo oblek za dame, gospode, deklice, dečke in otroke po jako znižani ceni.

„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič Ljubljana, Mestni trg 5.

1002-212

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani so po prošnji dedičev dne 14. junija 1908 zamrlega **Franca Verhovnika**, posestnika iz Zaloga št. 23 na prodaj po

javni dražbi

sledeče nepremičnine, za katere se je ustanovila pristavljena izklicna cena, in sicer:

za parcelo št. 182 (hišo) kat. obd. Kašelj	3000 K
„ „ „ 1447 (vrt)	100 „
„ „ „ 1395/1 in 1394 vrta kat. obd. Kašelj	300 „
„ „ „ 900/2 njivo „na Brinji“	160 „
„ „ „ 1583/26 njivo „Roje“	120 „
„ „ „ 1790 travnik	120 „
„ „ „ 3698 kat. obd. Volavljje (gozd), ki se prodaja v štirih delih, skupaj	2400 „
za parcelo št. 3704 gozd kat. obd. Volavljje	385 „

če se najde ponudnik, ki plača za celo zemljišče toliko, kolikor znašajo posamezni najvišji ponudki, se domakne temu.

Dražba se bo vršila

dne 10. decembra 1908, ob 9. dopoldne, v Zalogu št. 39

in eventualno tudi še

dne 11. decembra 1908, ob isti uri, v Zalogu št. 39.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejme. Na posestvu zavarovanem upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti v sodno shrambo. Vadij znaša 1/10 cele izklicne cene.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, odd. I., soba št. 33 ob uradnih urah.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I. dne 22. novembra 1908.

**Zimske obleke, zimske suknje,
kožuhi, (dolgi in kratki),
salonske obleke, pelerine i. dr.
za gospode in dečke v velikanski izbiri.
Strogo solidna, strokovnjaška postrežba.**

Zaloga oblek A. KUNC

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3.
Pod Narodno Lavarao.

858-81

Pozor! Slovenske dame! Pozor!

Elegantne klobuke

za dame in za otroke

A. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg št. 21
modna trgovina ter salon za damske klobuke.

.. .. Filialka v Kranju, Glavni trg.

*** Slovenci Slovencem ***
Zelo važno za trgovce in obrtnike

**Ker imam še precejšnjo zalogo
reklamnih koledarjev za leto 1909**

in je sedaj skrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, **zahtevajte
vzorke** katere radevolje pošiljam na ogled.

Cene so brez konkurence
tako da mi je mogoče s tiskom in blokom vred oddajati
komad po 15 vin.

Vsem Slovencem se priporoča

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11.

Podpirajmo se medsebojno! V slogi je moč!

Cene brez konkurence!

Ka debelo in drobno!

FR. BRÜCKNER, glasbila

(Dobavitelj zveze c. kr. državnih
gradnikov) Schönbach pri Hebu,
Češko priporoča najceneje najboljše
glasbene instrumente in strune
vseh vrst. Razpošiljanje po pov-
zetju Zamenja dovoljena ali denar
nazaj. Ilustr. cenovnik zastoj in
poštne prosto. Stare mojstrske
gosli in celo se zamenjavajo ali
kupujejo. 4141-5

Oskrbnik

neozanjen, z večletno prakso, posebno
sposoben v vinoreji, kletarstvu in ži-
vinoreji. Govori slovensko, hrvaško
in nemško, želi službe. Službo nastopi
lahko takoj.

Naslov v upravištva „Sloven-
skega Naroda“. 4375-2

: Za Miklavža. :

Najcenejša in najprimer-
nejša darila so

albumi za razglednice

in

: poezijske knjige :

ki jih ima v veliki izbiri
po izredno nizkih cenah
na prodaj

Narodna knjigarna.

Ant. Bajec

nazvanja sl. p. n. občinstvu, da se
nahaja njegova

vrtnarija

na Karlovski cesti št. 2,

cvetlični salon

pa pod Trančo.

Izdelovanje šopkov, vencov i. t. d.

Okusno delo in zmerno cene. 49

.. .. Zunanja naročila točno.

**Na debelo in drobno po nizkih
cenah priporočam svojo bogato
založeno**

trgovino

z galanterijskim in vseh
vrst kramarskim blagom
in pleteninami.

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranj. glavnikov.

Anton Škof

.. Ernest Jevnikarjev naslednik ..

Dunajska c., v hiši gostilne „št. 6“

Zaloga pohištva

v ljubljanskem „Kolizeju“ na Marije Terezije
cesti šte. 11

Puc & Komp.

dobavlja kompletne sobne oprave. Vedno velika izbira. Tapetniško
blago in železno pohištvo. Lastne delavnice. 2825-32

Veletrgovina z železom

„Merkur“

3599
17

Peter Majdič v Celju
se priporoča cenjenim odjemalcem.

Autorizirana plesna šola

v dvorani hotela „pri Maliču“.

Usojam se Vašemu blagorodju javljati, da sem zopet otvoril svojo plesno
šolo in da se je pričel

**specialni tečaj za gospode in gospodične
boljše slovenske družbe**

vsak ponedeljek in petek ob 8. zvečer.

V kratkem novi ples moje kompozicije: „Sokolska“.

Preprosta in elegantna metoda, uvajanja v moderne plesove; francoske
in ameriške novosti

Poslednji chic! Francoska četorka, plesana s finimi originalnimi
koreografskimi koraki.

Dajem posebne ure vsak čas dneva v svoji dvorani, ali pa tudi v
privatnih hišah in družbah.

Informacije in vpisovanje vsak dan od 11.—12. dopoldne ter od
2.—4. popoldne v hotelu „pri Maliču“ I. nadstr. vrata št. 3.

Z vsem spoštovanjem

Giulio Morterra.

3985-8 avtorizirani plesni učitelj.

**Naša glazbila so zlata jama za hotele
gostilne in kavarne.**

Prekrasna glasba za ples in zabavo! — Ugodni plačilni pogoji! —
Dražestne novosti pianov, orchestrionov z mandolino in ksilofonom,
erchestrion na lok s kraguljčki z navijanjem na uteži, ki se lahko
postavijo povsod brez vseh obratnih stroškov. Naša glazbila so porok
za največje prejemke zaradi prekrasne glasbe in solidne konstrukcije.

Elektriški pnevmatiški orchestrion s čudovitim zvokom.

Elektriški klavirji

z mandolino, s ksilofonom in man-
dolino, umetni igralni klavirji, ki
jih je komaj razločiti od ročnega
igranja umetnikov. 3990-4

Izboljšani igralni aparati z varstveno
znamko „TION-TION“ s spuščalniki za
denar za gostilničarje in rodbino. aparat,

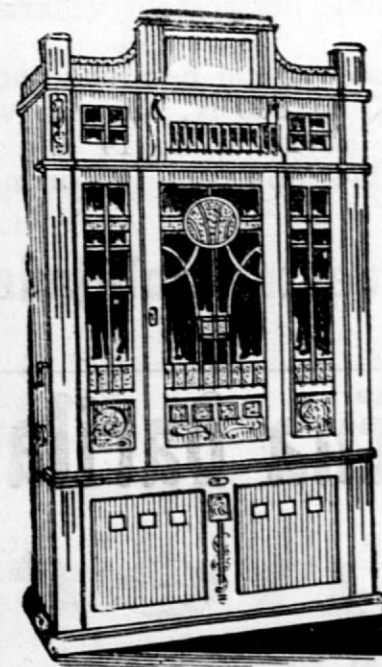
F. Machinek & sinovi,

Dunaj XVII. & Ortliebasse šte. 5.

Glavno zastopstvo za Kranjsko

J. Droll Ljubljana,

Sodnijske ulice 1.

Glasni čisti posnetek glasbe. Cenovniki zastoj Reference prve vrste.

Za jesensko in zimsko sezijo

se opozarja na

manufakturno

trgovino

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice — Lingarjeve ulice

Ljubljana.

katera je že popolnoma založena

z najnovejšim blagom

za dame in gospode,

ter drugimi zimskimi potrebščinami.

Cene najnižje!

3614-5